

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK Niezależny

Rok założenia 1840

nr 211 (12994)

Wtorek, 29 października 1996 r.

cena 90 ct

WYBORY-96

W drugiej turze wyborów do Sejmu do walki stanie 130 kandydatów

Główna Komisja Wyborcza ogłosiła oficjalne wyniki wyborów do Sejmu w okręgach jednomandatowych. W ubiegłą niedzielę wybory odbyły się w 71 okręgach. Ustalono, że wybrano tylko dwóch posłów do Sejmu, informuje ELTA.

Zostali nimi przewodniczący Związku Ojczyzny Vytautas Landsbergis, który kandydował w Kowieńskim Wileńskim Okręgu nr 66 i przewodniczący zarządu tego Związku Gediminas Vagnorius, który zwyciężył w Telszańskim Okręgu Wyborczym nr 40. Wśród pozostań im wręczono legitymacje posłów nowego Sejmu.

W czterech okręgach — Nowowileńskim nr 10, Wileńsko-Solecznickim nr 56, Wileńsko-Troickim nr 57 i Troickim nr 58 wybory uznano za nieważne, uczestniczyli bowiem w nich mniej niż 40 procent wyborców znajdujących się w spisach tych okręgów. Powtórne wybory odbędą się w najbliższym czasie. Przepuszczalnie zostaną przeprowadzone w marcu lub kwietniu przyszłego roku.

W 65 okręgach 10 listopada odbędą się powtórne głosowanie. O mandaty posłów na Sejm będzie ubiegało się po dwóch kandydatów, którzy w pierwszej turze uzyskali największą liczbę głosów, jednak nie otrzymali ich absolutnej większości.

W ślad za ELTA podajemy interesujące naszych Czytelników pary kandydatów:

Okręg Fabijoniński nr 5 — Audronius Ažubalis (Związek Ojczyzny) i Olga Ruducha (Alians Mniejszości Narodowych Litwy).

Karolinski Okręg nr 8 — Algirdas Saudargas (Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna) i Wacław Szkl (Alians Mniejszości Narodowych Litwy).

Okręg Łazdinajski nr 9 — Ehy-

ra Kunevičienė (Związek Ojczyzny) i Ryszard Litwinowicz (Alians Mniejszości Narodowych Litwy).
Okręg Szyrwincio-Wileński nr 55 — Gabriel Jan Mincewicz (Akcja Wyborcza Polaków na Litwie) i Nijolė Ambrazaitė (Związek Ojczyzny).

Okręg Orański-Ejszyski nr 70 — Algis Kašėta (Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna) i Leonard Talmont (Akcja Wyborcza Polaków na Litwie).

W drugiej turze wyborów do Sejmu najwięcej kandydatów mają konserwatyści

Aż 56 kandydatów Związku Ojczyzny (Konserwatystów Litwy) weźmie udział 10 listopada w powtórnych głosowaniach w wyborach do Sejmu. Stało się to wiadome ostatecznie w niedzielę po zatwierdzeniu przez Główną Komisję Wyborczą wyników wyborów w okręgach jednomandatowych, informuje ELTA.

Do drugiej turze z każdego okręgu trafiło po dwóch kandydatów, którzy zgromadzili największą liczbę głosów, jednak nie zdobyli absolutnej ich większości.

W drugiej turze 23 kandydatów ma Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna. Na trzecim miejscu jest Demokratyczna Partia Pracy — 14 kandydatów. Siedmiu kandydatów będzie reprezentowało Związek Centrum, sześciu — Partię Socjal-demokratyczną, pięciu — Litewski Związek Narodowców. O mandat posła na Sejm będzie ubiegać się pięciu niezależnych kandydatów. Inne partie i organizacje polityczne w drugiej turze mają od 1 do 3 kandydatów.

Oficjalne wyniki wyborów do Sejmu w wielomandatowym okręgu zostaną ogłoszone w drugiej turze wyborów

Oficjalne wyniki wyborów do Sejmu z list partyjnych zostaną

ogłoszone po drugiej turze wyborów, która odbędzie się 10 listopada, informowała agencja ELTA. Główna Komisja Wyborcza (GKW). Do tego czasu zostanie ustalony ranking kandydatów, na których głosowano z list i którzy, według wstępnych danych, weszli do Sejmu.

Jednak to, jak powiedziano przewodniczący GKW Zenonas Vaigauskas, nie wypłyne na ogólne wyniki wyborów według systemu proporcjonalnego.

W wielomandatowym okręgu wyborczym ze znaczną przewagą przoduje Związek Ojczyzny (Konserwatyści Litwy). Zgromadzili oni ponad 29 procent głosów w tym okręgu i pretendują do 33 mandatów poselskich z 70, przeznaczonych dla przedstawicieli z list partyjnych. Chrześcijańscy Demokraci uzyskali około 10 proc. głosów (11 mandatów). Demokratyczna Partia Pracy — nieco ponad 9 procent (10 mandatów). Związek Centrum — 8 procent (9 mandatów), Partia Socjal-demokratyczna — około 6,5 procent (7 mandatów). Inne partie i organizacje polityczne zgromadziły poniżej 5 procent głosów i nie zdobyły mandatów do Sejmu.

Nie przyjęto ustaleń zgłoszonych na referendum

Główna Komisja Wyborcza skonstatowała, że w ubiegłą niedzielę zorganizowane jednocześnie z wyborami do Sejmu referenda odbyły się, jednak zgłoszone w nich ustalenia nie zostały przyjęte, informuje ELTA.

W referendum w sprawie nowelizacji i uzupełnienia artykułu 55, 57 i 131 Konstytucji kraju uczestniczyło 1.353 tys. uprawnionych do głosowania obywateli z 2.597 tysięcy. Stanowi to 52,1 proc. ogólnej liczby.

Pierwsze ustalenia dotyczące zmniejszenia liczby posłów na Sejm z 141 do 103 parolito 33,9 proc. znajdujących się w spisach obywateli, przeciwko opowiedziało się 9,2 proc. Za drugim ustaleniem: "Stała data wyborów do Sejmu na wiosnę" —

głosowało 33,1 proc. wszystkich wyborców, przeciwko 9,7 proc. Trzecie ustalenie — co najmniej połowa dochodu budżetu narodowego przeznaczona się na potrzeby społeczne — zaaprobowano 33 proc. wyborców figurujących w spisach, nie zaakceptowało tego 9,9 proc.

W referendum w sprawie kwestii: "Czy kompensować wkłady mieszkańców sprawiedliwie prywatyzując majątek państwowy?" uczestniczyło 1.363 tys. obywateli, czyli 52,5 proc. wszystkich wyborców ze spisów. Twierdząco odpowiedziało 39 proc. ogółu wyborców, przecząco — 10 proc.

Referendum uważa się za przeprowadzone, jeżeli uczestniczy w nim ponad połowa wyborców ze spisów. Jednakże ustalenia przyjmują się, jeżeli głosowało za nie więcej niż połowa tych obywateli.

Konserwatyści będą się naradzać co do form przyszłej koalicji

W bieżącym tygodniu Związek Ojczyzny (Konserwatyści Litwy) i chrześcijańscy demokraci zamierzają rozpocząć konkretne konsultacje w sprawie form przyszłej koalicji. Powiadają to w poniedziałek na konferencji prasowej przewodniczący Związku Ojczyzny (Konserwatyści Litwy) Vytautas Landsbergis, informuje ELTA.

O jakimkolwiek podziale stanowisk, jak powiedział, na razie konkretnie nie mówiono, "chyba wcześniej to tylko wstępnie". Zapytany przez dziennikarzy lider konserwatystów powiedział, że kandydatura przewodniczącego Partii Chrześcijańsko-Demokratycznej Algirdasa Saudargas na stanowisko ministra spraw zagranicznych w nowym rządzie jest pod "numerem jeden".

"Sądzę, że właśnie tak będzie. Nie uważam jednak, że zawsze należy mówić o sprawach, które przede wszystkim zostaną omówione z naszymi kolegami", powiedział V. Landsbergis.

Vytienio 20
2006 Vilnius

Tel. 63 37 02
Fax. 26 10 36

POLSKIE LINIE LOTNICZE

WILNO

TEL 26-08-19

BUDUJE, REMONTUJE
SZYBKO, TANIO,
WEDŁUG ŚWIATOWYCH
STANDARDÓW!

ZGŁOŚ SIĘ DO
PRZEDSTAWICIELSTWA
W WILNIE.

Aušros Vartų 5, Vilnius,
tel. 22-35-39, 62-66-03,
fax 61-52-89.

DEKRET

Prezydenta
Republiki Litewskiej
O odznaczeniu
pracowników
Departamentu
Bezpieczeństwa
Państwowego Orderem
Wielkiego Księcia
Litewskiego Giedymina
5 klasy

23 października 1996 r., nr 1079

Wilno
Artykuł 1.

Za gorliwą nienaganą służbę oraz wkład osobisty w umacnianiu bezpieczeństwa państwowego i walkę z przestępczością, odznaczam Orderem Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina 5 klasy następujących pracowników Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego:

Kęstutis Pauliusa Diržysa — kierownika Okręgu Poniewieńskiego Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego,
Linasa Petronisa — kierownika Wydziału Terytorialnego Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego.

Artykuł 2.

Niniejszy dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1460)

Wspomnienie lata "złotno jesienio"

Na mglisty smutny jesienny wieczór, jak ułat, pasuje werwa i spontaniczna bepośredniość "Wilińników", podwileńska gwara Wincuka, czy nostalgiczna melodyjna ballad Luby Nazarenko i jej oktetu "Harmonia". Wszystkich tych artystów rozsławiła Ziemia Warmii i Mazur: "Wilińki" tego lata zostali laureatami dwóch mragowskich festiwalu — "Piknik Country" oraz Kultury Kresowej. Luba Nazarenko podbiła serca melomanów "Augustowskimi nocami", no a Wincuk. "Ten to, już znany na tej Ziemi jak swój "ziemiak", bo uświetnia od wielu lat "Kaziukowe" imprezy w Lidzbarku Warmińskim, a w mragowskim festiwalu tradycyjnie jest prezydentem razem z gwiazdami polskiej telewizji (w tym roku ze znaną nam z "Krzyżówki szczęścia" Agatą Młynarską). Czwórka "Wilińników" udowodniła w niedziel-

ne popołudnie, że na wileńskiej scenie też mogą tak samo pięknie wystąpić, jak na międzynarodowych festiwalach. Ponieważ zespół ten zgodnie z określeniem Wincuka "sam gram, sam tańczę", czyli jest absolutnie samowystarczalny (sam układa melodie do słów wileńskich poetów i swoich również), toteż zawsze coś świeżego może pokazać. Obok znanego już śpiewano-tańczonego "Festynu w Niemen-

czynie", kiedy to "Janek z Friańią tańczą aż do rania" (ależ i wywiła nogami niezapomniany Jarek Hajdukiewicz z zawieszonym na pierś ciężkim akordeonem), były własne kompozycje o Mragowie, atmosferze i pięknie tego miasta, były też liryczne pieśni wileńskie jak i patriotyczne. Grzegorz Jurgielewicz (kierownik), Kazimierz Storz, Jan Skrobot.

(Dokończenie na str. 3)
Fot. T. Ważniewicz

Ballady śpiewa
Luba Nazarenko

Solo na skrzypcach — Jan Skrobot.

Wincuka wszyscy znamy

Na całkiem sympatyczny pomysł wpadli nasi rodzimi artyści na czele z Dominikiem Kuzniewiczem — Wincukiem. Jako że tegoroczne lato dla wileńskich artystów bogate było w różnorodne nagrody, zebrali się więc niektórzy z nich, aby móc i nam, wlinianom, zaprezentować pieśń, balladę, dowcipny żart, którymi podbijają serca widzów w Macierzy.

Nie zawsze podaje się dokładną informację

Od listopada wzrasta tylko emerytura bazowa

Centrum informacyjne rządu zwraca uwagę, że komentując nowe uchwały rządu na temat polityki socjalnej, nie zawsze podaje się dokładną informację. Centrum informacyjne rządu podkreśla, że od 1 listopada od 100 do 110 litów

zwiększa się tylko emerytura bazowa. Minimalny poziom życia, dochody wspierane przez państwo, bazowa miesięczna płaca i inne wypłaty socjalne wzrosną od 1 grudnia, informuje ELTA.

Komu wierzyć?

G. NAUSÉDA: "Realnie dolar USA kosztuje 2,5-2,8 Lt"

Dyrektor Departamentu Polityki Bankowej Banku Litewskiego (BL) Gitanas Nausėda twierdzi, że obecnie realnie dolar kosztuje od 2,5 do 2,8 lita. "Gdy lit przywiązano do dolara, jego cena rynkowa była bardzo wygórowana, wtedy bowiem siła nabywcza lita dorównała sile nabywczej dolara. Zro-

zumiałe, że w ciągu tych trzech lat, od kiedy nasza waluta jest związana z dolarem, inflacja obniżyła siłę nabywczą lita, jednak daleko jeszcze jej do ustalonej granicy — 4 lity za dolara" — w poniedziałek w wywiadzie dla stacji radiowej "Radiocentras" oświadczył G. Nausėda, informuje ELTA.

W Wilnie — nowa moda rosyjska

Nową kolekcję wschodzących gwiazd rosyjskiej mody Igora Czapurina i Lwa Nowikowa w połowie listopada ujrzy też publiczność litewska. Show mody gości z Moskwy przewi-

duje się zorganizować 15 listopada w hotelu "Villon", kilka kilometrów od Wilna.

(ELTA)

Co zastaliśmy i co zostawiliśmy

Drodzy mieszkańcy Litwy! Litewska Demokratyczna Partia Pracy, która z waszej woli traci większość w parlamencie, chce jeszcze raz przypomnieć, co zastala i co zostawia. Mimo różnych błędów i niedociągnięć oraz totalnej krytyki po naszym adresem, lata 1993-1996 wejdą do historii Litwy jako okres utrwalania się demokracji, ratowanie kraju przed głębokim kryzysem gospodarczym i społecznym.

Demokratyczna Partia Pracy, która odziedziczyła bardzo kłopotliwą spuściznę w wielu podstawowych dziedzinach rozwoju kraju, potrafiła osiągnąć znaczny postęp:

Po pierwsze, udało się powstrzymać gigantyczny upadek produkcji. Ogólny produkt wewnętrzny, który w 1992 roku obniżył się o 34 procenty, w 1994 zaczął nieco wzrastać. Przewiduje się, że w bieżącym roku jego wzrost osiągnie 4 proc. Udział sektora prywatnego w ogólnym produkcie wewnętrznym wzrósł z 37 procent w 1992 roku do 62 procent w 1995 roku.

Po drugie, powstrzymano inflację czyli stałą deprecjacje pieniądza. Zmniejszyła się ona z 162 procent w 1992 r. (właśnie w tym czasie "spalono" wkłady mieszkańców) do 35,7 proc. w 1995 roku. Przewiduje się, że w roku bieżącym obniży się ona do 20-25 procent.

Po trzecie, w 1993 roku, po wprowadzeniu waluty narodowej i ustaleniu trwałego kursu lita, oficjalny zapas złota i obcej

waluty wymienialnej w Banku Litewskim wzrósł z 106 do 852 mln dolarów USA czyli 8-krotnie. Wkłady mieszkańców w bankach Litwy odpowiednio zwiększyły się z 225 mln do 1 miliarda 566 milionów litów, czyli 7-krotnie. W międzynarodowych organizacjach finansowych Litwa uzyskała zaufanie i otrzymała kredyty na sprzyjających warunkach.

Po czwarte, dług, który został nam ówczesny rząd za nabywane nośniki energetyczne, zmniejszył się z 400 do 150 mln litów.

Po piąte, w latach 1991-1992 realne płace i emerytura zmniejszyły się o 62 i 55 procent. Wzrost nastąpił od roku 1993. Średnie płace od lipca 1993 r. do lipca 1996 r. podniosły się z 191 do 687 litów, czyli 3,6 razy, przeciętna emerytura — z 62 do 85 litów czyli 3,2 razy. Jeżeli nie będą podejmowane radykalne, nieprzemysłane decyzje, jak to było w latach 1991-1992, to są warunki do dalszego wzrostu płac i emerytur.

Po szóste, w ramach pomocy dla zrujnowanej wsi, wsparcie budżetowe wraz z kredytami ulgowymi wzrosło z 79 mln Lt w 1992 roku do 847 mln Lt w 1996 r., czyli zwiększyło się prawie 11-krotnie. W warunkach działania mechanizmu subsydiowania i minimalnych cen, ceny skupu artykułów rolnych wzrosły ponad dwukrotnie. W roku 1995 za sprzedaną produkcję rolnicy otrzymali o 640 mln litów więcej niż w 1994.

Po siódme, z przyspieszeniem prywatyzacji ziemi, liczba właścicieli ziemi i lasu od 1 stycznia 1993 r. do 1 stycznia 1996 r. wzrosła z 709 do 434 tysięcy. Za ziemię wykupowaną przez państwo wypłacono 10 mln litów akcjami przedsiębiorstw przemysłowych i 24 mln litów gotówką.

Podkreślamy, że tempo rozwoju gospodarki Litwy w latach ostatnich było takie same, a w poszczególnych dziedzinach nawet szybsze, niż w innych krajach postkomunistycznych Europy Środkowej i Wschodniej. Dlatego ranking ekonomiczny naszego państwa, zdaniem ekspertów zagranicznych, stale wzrasta.

Te i wiele innych wskaźników gospodarczych dowodzą, że przewyżczono najtrudniejszy kryzysowy okres w państwie, stworzono realne możliwości do równorzędного wzrostu ekonomicznego i poprawy sytuacji społecznej. Dlatego uważamy, że po doświadczeniach w polityce, zgodnie ze swymi obietnicami, nie skłócając i nie podjudzając ludzi, będą rozwijały demokrację, kontynuowały zrównoważony kurs polityki granicznej państwa, szybko umacniały potęgę państwa, podniosą poziom życia.

Nasza partia teraz, jak i w latach 1991-1992, będzie, na ile pozwoli możliwości, konstruktywną opozycją i odda wszystkie siły sprawie odbudowy i rozkwitu Litwy.

Litewska Demokratyczna Partia Pracy (Zam. 1455)

W Filharmonii Narodowej RL

Koncert muzyki polskiej

W piątek w Kownie, a w sobotę w Wilnie wystąpił gościnnie znany dyrygent polski Wojciech Michniewski. W koncercie wzięła udział skrzypaczka litewska zamieszkała w Anglii Rusnė Mataitytė. W repertuarze koncertu znalazły się utwory najwybitniejszych polskich kompozytorów: "Rapsodia litewska" M. Karłowicza, Koncert skrzypcowy nr 1 (op. 35) K. Szymanowskiego oraz Symfonia nr 3 W. Lutosławskiego.

Karłowicz trochę się znudził. Melancholijny charakter poematu, powtarzające się motywy przewodnie nie przekonały słuchaczy. Za to Koncert skrzypcowy nr 1 K. Szymanowskiego zabrzmiał w całej krasie, w dużej mierze dzięki soliste, jej temperamentowi, muzikalności, bezbłędnej technice.

Ta młoda skrzypaczka urodziła się w Wilnie w rodzinie muzyka i plastyczki. Studiowała w Moskwie u takich znakomitości jak W. Klimow, I. Bezrodnyj. Koncertowała w Rydze, Tallinie, Salzburgu, Wiedniu. Jest zdobywczynią nagród na konkursach D. Ojstracha i L. Spohro (Niemcy). Koncert Szymanowskiego wykonała z takim

zapamiętaniem i miłością, że jej pasja udzieliła się orkiestrze.

— Chyba lubi pani ten utwór? — spytałam w przerwie.

— Ależ tak. To jeden z najpiękniejszych koncertów skrzypcowych. Stwarza dla wykonawcy tyle możliwości, jest taki niezwykły, melodyjny.

Koncert nr 1 Szymanowski dedykował przyjacielowi, skrzypkowi P. Kochańskiemu, który pomagał kompozytorowi w jego napisaniu. Dlatego chyba jest tak "dopasowany", "leży jak ulał" i sprawnie wykonawcy wiele radości.

Po przerwie orkiestra pod batutą W. Michniewskiego wykonała Symfonię nr 3 W. Lutosławskiego. Piękny i bogaty utwór. Charakteryzuje go pomysłowość w zakresie tematyki, formy, intelektualny emocjonalizm. Orkiestrze udało się to wszystko wydobyć.

— Czy to Pan dobierał repertuar na ten koncert? — spytałam maestro.

— Nie. Po pierwsze, Filharmonia zazwyczaj sobie, aby to była muzyka polska. Wiadomo było, że musi być Lutosławski, Koncert Szymanowskiego (no bo była solistka). Mnie pozosta-

wiono wybór utworu Lutosławskiego. Zdecydowałem się na Symfonię nr 3, chociaż wolę nr 4. Jest piękna. Może kiedykolwiek jeszcze zadryguję ją w Wilnie. Następnie za proponowałem "Rapsodię litewską" — bo tematycznie jest związana z Litwą, wypływa z muzyki litewskiej.

— Czym się kieruje Pan, gdy ma możliwość ustalania repertuaru samodzielnie?

— Mam ostatnio nowe przemyslenia. Trzeba wymyślić taki program, który jest po prostu dobry. Aby utwory tworzyły smaczną całość. Ważną rolę odgrywa poziom orkiestry i jej wielkość. Niestety, dziś więcej jest orkiestr małych. Brak finansów wszystkich trapi.

— Kogo lubi Pan ze współczesnych kompozytorów polskich?

— Bardzo wielu. Jest dobra średnia i najmłodsza generacja, które mają na swym koncie sukcesy — wyróżnienia na konkursach, zamówienia. Jest szereg nazwisk: Szymański, Knapik, Lasot, Elżbieta Sikora, Marta Ptaszyńska mieszczące poza krajem. Paweł Mikietyn zdobywa nagrodę za nagrodą, w tym UNESCO.

— Jest Pan w Wilnie pierwszy raz?

— Tak. Śliczne miasto. Wymaga oczywiście ogromnych inwestycji. Aż trudno wyobrazić, skąd je wziąć. Ale pomiędzy starymi domami już są przebyski. Widać banki, duże instytucje mają jakieś pieniądze. Nie jestem zwolennikiem wypieszczonej, takich spod igły, ale tu — materiał architektoniczny jest przepiękny i bardzo zaniedbany.

— Co Pan wiedział o mieście przed przyjazdem tu?

— To, co powinien wiedzieć przeciętny kulturalny człowiek, zanurzony w jakiejsi tradycji historycznej. Ale będąc tu zdaje sobie sprawę, jak mało się wie. Jak rzeczywistość komplikuje to, co się wiedziało. Dopiero teraz widzę jak przetwarzają się w głowie różne stereotypy, problemy koegzystencji, wyzwalania lub nie wyzwalaenia, przechodzenia tego miasta z rąk do rąk. Widzę też, że to problemy ciągle są istotne. Z obu stron. Kto tu kogo naprawdę wyzwalał, kto naprawdę kogo atakował, kto był u siebie w domu? Myślę, że jeżeli chodzi o takie miasta jak Wilno, żadna deklaratorywność w żadną stronę nie będzie prawdziwa. I nie wchodzi tu w grę tylko dwa narody, ale dużo więcej.

— Czy zna Pan litewskich muzyków i litewską muzykę?

— W życiu nie pracowałem z żadnym z litewskich wykonawców. Znam Geringasa, ale też nigdy nie graliśmy wspólnie. Natomiast grałem dotąd tylko jeden utwór i to bardzo dobry O. Balakauska. Z tej okazji poznałm się. Widzieliśmy się również podczas tegorocznego Międzynarodowego Kursu dla Młodych Kompozytorów, zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Muzyki Współczesnej, którego jestem wiceprezsem. Balakauskas był zaproszony jako jeden z kompozytorów wykładających.

— Jak się Pan czuje w wileńskiej orkiestrze?

— Świętnie. Początkowo były trudności językowe. Ale potem już wiedziałem z kim można rozmawiać po polsku, z kim po niemiecku, z kím po angielsku. Angielski okazał się językiem trzecim.

— Ma Pan dobrą pamięć. Lubi Pan dyrygować z partyturą czy bez?

— Wolę bez. Ma się bliższy kontakt z muzyką, jest większa koncentracja. Oczywiście wszystko zależy od orkiestry — gdy czuję się mniej pewnie — korzystam z partytury.

— Dziękuję za rozmowę. Koncert zaszczycała swą obecnością nowa pani ambasador RP na Litwie Eufemia Teichmann.

Barbara ZNAJDZIŃSKA

Wspomnienie lata "złotnio jesienio"

(Dokończenie na str. 1)

Ten ostatni udowodnił, że najcenniejsza nagroda mragowskiego festiwalu — skrzypce — trafiły we właściwe ręce. Wirtuozowsko wygrał na nich wiązankę polsko-litewskich melodii ludowych nie mówiąc już o akompaniowaniu do całosci występu "Winiuków".

O Lubie Nazarenko coraz bardziej się mówi jako o młodej wykonawczyni pieśni i ballad polskich oraz romansów rosyjskich. Bo i sympatycznie to robi. Na niedzielnych koncertach, oprócz solowo wykonanych ballad (stworzyła nastrojny liryczno-nostalgiczny), chciała też pokazać zespół, którym kieruje, który się nazywa "Harmonia". Bardzo trafna nazwa, bo śpiewające panie są bardzo muzyczne, bez akompaniamentu instrumentalnego tworzą piękną harmonię, wykonując wileńskie pieśni ludowe. Ten oktet wart jest wieszającego lansowania.

No i Dominik Kuzniewicz. Znamy go wszyscy, lubimy, bo jest bardzo swojski, bardzo życiowy i ludzki. Tym razem nie tylko bawił do wypem i żartem, ale też wzruszał

lirycznymi nastrojowymi wierszami o "Wileńskim stole", "O tej, co w Ostrej świeci Bramie", wiecznej tajemnicy przemijania, mówił o tych, których już nie ma z nami. Wszak jesteśmy w przededniu Święta Zmarłych, a jak wiadomo, ten rok Dominika nie szczędził i przyniósł mu ogromny ból przemijania.

Koncert ten był okazją, aby Dominika Kuzniewicza wyróżnić w szczególny sposób, co też uczynił Departament Mniejszości Narodowej. W osobie patronki spraw polskich tej instytucji Bożeny Ząbkiewicz wzięcno mu list dziękczynny za krzewienie kultury na rodzinnym gruncie wileńskim. Firma Florexit również się postarała, aby scena wyglądała ukwiecona w "ta złotnia jesień". Trzeba jeszcze dodać, że był to koncert, kiedy bodaj po raz pierwszy na "Wincuka" sala nie była "wypelniona po brzegi". Mimo popołudniowej niedzieli i zakończonego wykopek kartofli. Ale to już kamyczek nie do ogrodu artystów.

Krystyna ADAMOWICZ

AKTUALNOŚCI

Polskie czasopisma w bibliotekach rejonu wileńskiego

Już od ponad dwóch lat biblioteki rejonu wileńskiego otrzymują czasopisma z Polski. Dla dzieci są to: "Miś", "Świerczyk", "Zwierzaki", "Bęc", "Płomyczek"; dla par — "Kobieta i Życie", "Poradnik domowy", "Przyciółka", "Dziecko" i inne.

W warunkach, gdy mamy zbyt mało literatury w języku polskim i brakuje republikańskich czasopism w naszych bibliotekach, te pisma są

po prostu prawdziwą kopalnią wiedzy o świecie. Zarówno młodzi, jak i dorośli czytelnicy, znajdują w nich wiele interesujących materiałów.

W imieniu wszystkich bibliotek chcę za pośrednictwem Waszej gazety serdecznie podziękować całemu zespołowi Fundacji "Oświata Polska za Granicą" za tak piękny i potrzebny dar.

Jadwiga RYBAKOWA,
kierowniczka biblioteki w Zujunach

Przenosi się koncert "Wileńszczyzny"

Ponieważ 10 listopada w Pałacu Związków Zawodowych będą się odbywały wybory (a w miejscu głosowania nie może być żadnych imprez koncertowych), koncert "Wileńszczyzny" przenosi się o tydzień później; odbędzie się 17 listopada (niedziela) również o godz. 16.00. Bilety są ważne.

Przypominamy, że "Wileńszczyzna" przedstawia znacznie odnowiony program pieśni i tańców wileńskich, który prezentowała przed parą miesiącami w czasie tournée po Anglii i Francji. Bilety

Procesja żałobna na Cmentarzu Bernardyńskim

W sobotę, w Dzień Zaduszny na Cmentarzu Bernardyńskim odbędzie się procesja żałobna. Pójdzie ona od bramy głównej o

można nabyć w księgarni "Przyjaźń" we wtorki i czwartki o godz. 17.00.

Zespół "Wileńszczyzna" ogłasza zapisy nowych członków do zespołu. Do chóru i kapeli można się zgłaszać we środy (5 szkoła średnia, ul. Antokol 33, p. 49) przed 17.30 lub po 19.30.

Do grupy tanecznej zgłaszać się pod tel. 57-23-46 lub 45-34-76. Przyjmowani są chópcy i dziewczęta. Zapraszamy.

Jan MINCEWICZ

Wystawa w Gdańsku o podziemnym Wojsku Litewskim

W gdańskim kościele św. Jana otwarto wystawę "Podziemne Wojsko Litewskie w latach 1944-1953". Zdjęcia, faksymile dokumentów opowiadają o oporze Litwinów, stawianym okupacji sowieckiej w latach powojennych. Organizatorzy wystawy — towarzystwo "Litwa — Polska", Fundusz Otwartej Litwy, Gdańskie Centrum Kultury Krajów Bałtyckich i franciszkański klasztor św. Maksymiliana — mieli na celu zapoznanie Polaków z jedną z najtragiczniejszych i najbar-

dziej bohaterskich kart historii Litwy.

W okresie ruchu oporu Litwy przez Gdynię i Gdańsk prowadzili drogi litewskich partyzantów na Zachód. Planuje się, że w przyszłym roku w Gdyni zostanie odnieszona tablica pamiątkowa, poświęcona dwóm litewskim partyzantom — Juozasowi Luksy i Kazimierasowi Pypłisowi, którzy właśnie przez Gdynię w roku 1947 przedostawali się do Europy Zachodniej.

J. L.

Szezon literacki

Tydzień w Klubie Pisarzy

W ubiegłym tygodniu przy Sirvydasa 6, czyli w siedzibie Związku Pisarzy Litwy odbyły się dwie ciekawe imprezy. Ma się rozumieć, obie poświęcone literaturze. Niemniej bywalcy klubu otrzymali też satysfakcję z wysłuchania muzyki.

Może wyszczególnimy bliżej, co działo się podczas obu spotkań. Otóż 21 października wystąpił z prezentacją swego najnowszego dorobku znana poetka Onė Baliukonytė, jak poeta Antanas A.Jonynas. Natomiast z szeroką gamą muzyczną wystąpili pianiści Jūratė Kuodytė, Jurgita Kaubrytė oraz Jurgis Karnavičius, który odegrał R.Schumann "Sceny dziecięce". Na flecie grała Marija V. Vaisnienė, na wiolonczeli — Ramutė Kalnėnaitė. Poza Schumannem byli kompozytorzy Połulenc, Debussy, Dvorzak i in. Całość wieczoru nosiła nazwę "Ścieżkami jesieni" i taki też nastrój miał wybór muzyki.

Czwartkowe spotkanie (24.X) poświęcone zostało pamięci przed paru miesiącami zmarłej poetki, filolog Birutė Baltrušaitytė. Udział w nim wzięła m. in. Viktorija Dajutytė, badaczka literatury Uniwersytetu Wileńskiego. Mówiono o drodze życia, jak twórczości poetki. Przypominajmy, że była to postać znana jednocześnie w nauce literaturskiej, jak literaturze. B. Baltrušaitytė wydała 4 tomiki, zostawiając też najważniejszą swą rzecz "Mažosios Lietuvos moteris". Była

zainteresowana pogłębianiem wiedzy w zakresie poznawania ziemi ojczystej, której poświęciła też ostatnią rzecz. Poszukiwała odrębności, jak powiazał jej z północnym regionem Europy, zwłaszcza z Estonią, Lotwą, czy Finlandią. Toteż w związku z tym goście tego literackiego salonu mieli okazję zapoznać się jednocześnie z wystawą pn. "Krikštai" plastyczek Viktorii Daniliauskaitė, Gražiny Didelytė, Birutė Stančikaitė oraz młodej dyplomantki Jūratė Tamošūnaitė. Co to są Krikštai? Są to znaki symboliczne poświęcone zmarłym, choć w tłumaczeniu znaczą słowo "chrzest". Nie jest to całkowicie pojęcie nagrobkowe, czy epitafium, niemniej tak by miały odpowiednik Element, który na tych ziemiach cechuje jedynie region pomorski Litwy. Kultura pochodzenia pogańskiego i faktycznie wymierająca, a wymagająca jej spenetrowania. Zmarła poetka była do tego przywiązana, toteż rozumiała ich tu wyeksponowanie, jak też uwzględnienie w jej ostatnim tomiku.

Z prezentacją twórczości — poetyckiej, jak zarówno prozatorskiej wystąpiły artystki Virginija Kochanskaitė i Violeta Podolskaitė. Przygrywały znane już R. Kalnėnaitė i J.Kuodytė.

W chwili, kiedy nam jakoś przycichły środy literackie (tak pożądane nadal!), spotkania w Klubie Pisarzy są niezawodne. Jest to

klub inteligencji twórczej Litwy, gdzie można się zetknąć z atmosferą intelektualną, zorientowaną w klimacie, jakim żyją artyści. Dodajmy, że jak powiedział Valentinas Šventikas, prezes Związku Pisarzy, klub otrzymał ostatnio niebagatelny подарок od Ministerstwa Kultury, czyli fortepian marki "Estonia" (istotnie lśnią swą świeżą czarną politurą), więc wieczorki będą bardziej żywe i z pewnością przyciągną większe rzesze zainteresowanych, chociaż sala i tak się wypełnia każdorazowo po ostatnie miejsce. Jednocześnie czynne były małe stoisko wydawcy oficyny Związku Pisarzy. Również niebanalne są same zaproszenia, które każdorazowo mają pomysłowe okładki (na zdj. zaproszenie z 24.10.96 r.). Do atmosfery tych wieczornych rzeźmień się przyczynia Janina Rūtkauskienė, która właśnie oia o ich stronę organizacyjną.

Danuta WEROWSKA

Na marginesie wystawy w Szczecinie

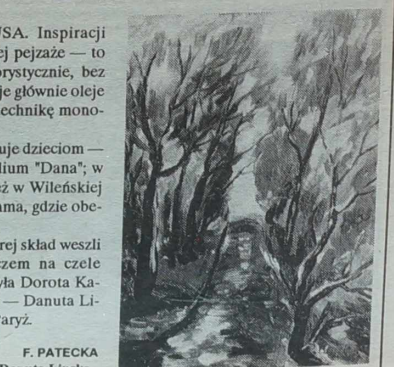
Nagrodę zdobyła wilnianka

W Klubie Garnizonowym w Szczecinie odbyły się Prezentacje Artystyczne Robotników — PAR'96. Jest to impreza o randze ogólnopolskiej, która na stałe wpisała się do kalendarza przedsięwzięć szczecińskiego środowiska kulturalnego. Pod patronatem Robotniczego Stowarzyszenia Twórców Kultury oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki RP odbyło się już XV konkursowe spotkanie twórców wywodzących się z różnych regionów Polski, Węgier oraz artystów z Wilna i Paryża.

Wśród zaproszonych — znalazły się Danuta Lipska i Anna Kudraszowa z Wilna. Danuta Lipska zdobyła już w ubiegłych latach niejedną nagrodę na tych prezentacjach. Przy okazji wspomnę, że miała sporo wystaw w Wilnie, Polsce. Jej obrazy znajdują się w prywatnych zbiorach na Litwie, w Polsce, Niemczech, Norwegii, Japonii i USA. Inspiracji twórczych dostarcza jej często przyroda. Jej pejzaże — to jakby malarskie aforyzmy, spokojne kolorystycznie, bez nadmiaru szczegółów. Danuta Lipska maluje głównie oleje na płótnie oraz na drewnie. Stosuje także technikę monotypii.

Swoje doświadczenie malarskie przekazuje dzieciom — od wieku przedszkolnego w sobotnim studium "Dana"; w niedzielnym studium "Kogucik". Pracuje też w Wileńskiej Szkole Średniej nr 5, którą też ukończyła sama, gdzie obecnie uczy dzieci plastyki i historii sztuki.

Tegoroczna komisja konkursowa, w której skład weszli artyści plastycy z Grzegorzem Janowiczem na czele przyznała nagrody PAR'96. Pierwszą zdobyła Dorota Karandyszowska — Szczecin, drugą podzieliłi — Danuta Lipska — Wilno i Jean Claude Courchay — Paryż.

F. PATECKA

NA ZDJĘCIACH: tak widzi świat wilnianka Danuta Lipska

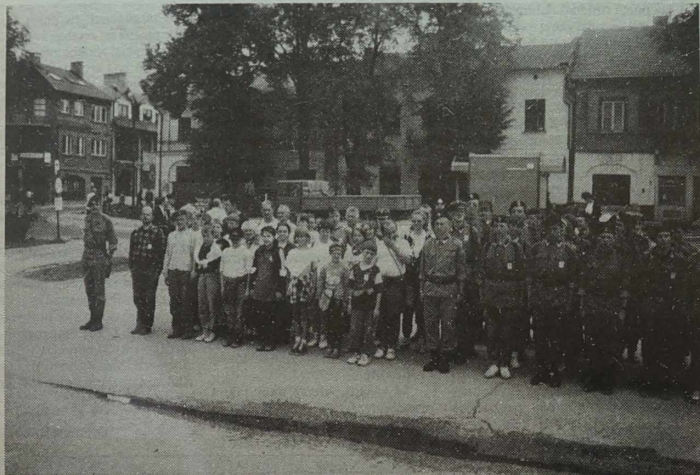
KOLUMNA KOMBATANCKA NR 6

KOLUMNA KOMBATANCKA NR 6

1 listopada — Wszystkich Świętych 2 listopada — Zaduszki

Dzisiejszą "Kolumnę" poświęcamy Tym, co odeszli... I tym, którzy o Nich pamiętają.

Echa publikacji

Pamięć o Mogile-Mogił

Komitet Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa pragnie serdecznie podziękować za wydrukowanie na poczynnych łamach "Kuriera Wileńskiego" naszego listu popularyzującego ideę odnowy Kopca Marszałka na Sowińcu. Pragniemy też podziękować za pochlebną recenzję wydanej przez Komitet broszury pod tytułem "Historia Kopca Józefa Piłsudskiego".

Pokolese waszej notatki zaczyna już procentować. Komitet nasz, poza opieką nad Mogilą-Mogil, zajmuje się popularyzacją najnowszej historii Polski, zwłaszcza tego jej okresu, który związany jest z Marszałkiem i Jego Legionami. Jesteśmy współpracownikami

organizatorami corocznych Marszów Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej z Krakowa do Kielc. Idą one historyczną trasą — szlakiem bojowym Kompanii. W dniach 6-12 sierpnia kilkusetosobowa grupa młodzieży, a także osób starszych maszeruje podzielona na cztery plutony, tak jak Kompania Kadrowa. W tegorocznym Marszu między innymi wzięła udział ośmioletnia Tania. Tatiana Kartanowicz ze znajdującego się w Podbrodziu Domu Dziecka, przebywała w Polsce na zaproszenie wrocławskiej rodziny i wraz z nią przeszła całą tegoroczną trasę Marszu. Na pierwszym zdjęciu mała Tania stoi w pierwszym szeregu plutonu marszowego. Zdjęcie to zostało wykonane w podkrakowskich Ślominach podczas

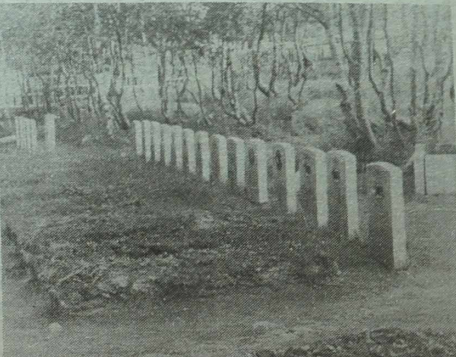
codziennej odprawy przed wymarszem na trasę. Oprócz niej, w tegorocznym Marszu uczestniczyli też trzej bracia z dalekiej Czeszczeni, którzy wraz z matką znaleźli schronienie w Krakowie. Wszyscy, tak jak Tania, przebyli całą trasę tegorocznego Marszu. Dzięki waszej redakcji, a także innym piśmiom wydawanym w ojczystym języku nie udało się wynarodwić Polaków zamieszkujących miasta i wsie Litwy. Dziękujemy za to.

Z wyrazami szacunku
Sekretarz
Krystyna JĘDRAS
NA ZDJĘCIU: Tania Kartanowicz
stoi w pierwszym szeregu wśród
dzieci jako druga od prawej.

Przesłałam również informacje biograficzne pochodzące z książki Adama Popiela "Pamięci poległych lotników 1933 — 1939" wydanej w 1987 roku przez Wydawnictwa Komunikacji i Łączności w Warszawie. Dotyczą one polskich lotników, którzy swe życie poświęcili pełniąc służbę w lotnictwie polskim, m. in. na terenie Wilna i Lidy. Tam również zamieszczono dane biograficzne mojego tragicznie zmarłego Ojca Włodzimierza Paprzyckiego. Powyższa książka jest kontynuacją książki wydanej przed wojną, a poświęconej lotnikom, którzy zginęli do 1933 r.

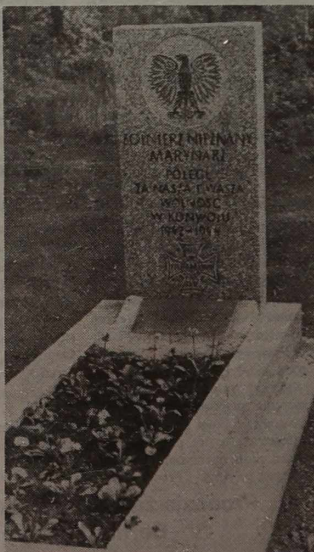
Mam nadzieję, że przesłane przeze mnie materiały pozwolą Panu uzupełnić informację, a być może pomogą w ustaleniu miejsca pochówku tych lotników oraz pomogą w odnalezieniu ich rodzin i bliskich.

Łącząc wyrazy szacunku i pozdrowienia
Mirosław PAPRZYCKI
Zielona Góra

Polskie groby w Murmańsku

Któż to zliczy, ile mogił polskich żołnierzy jest rozsypanych po całym świecie. Znajdują się one również na cmentarzu wojskowym w Murmańsku, położonym w 600 metrach od granicy polskiej. Są to groby polskich marynarzy z czasów II wojny światowej poległych lub zmarłych od ran podczas konwojowania alianckich okrętów z pomocą dla ówczesnego ZSRR. Zdjęcia, które dzisiaj zamieszczamy, w 1985 r. wykonał wileński Zbigniew Chomicz. Gdy będziecie w Murmańsku, nie omińcie tego cmentarza i miejsce wiecznego spoczynku naszych rodaków, wśród których są też chłopcy z Wilna i Wileńszczyzny.

Lotnicy z Kresów

W jednej z "Kolumn" była mowa o Czesławie Kiernowiczu i Włodzimierzu Paprzyckim, lotnikach, którzy zginęli śmiercią tragiczną 8 czerwca 1936 r. w Wilnie. Syn Włodzimierza Paprzyckiego nadesłał list i zdjęcia nawiązujące do tamtego zdarzenia.

Nasze spotkanie w Wilnie i rozmowy na tematy tak bardzo interesujące i bliskie mi powodują, że chciałbym kontynuować kontakt z Panem.

Dokumenty, jakimi dysponuję, a które mogą przyczynić się do pełniejszego odwołania wydarzeń z czerwca 1936 roku w Wilnie, wysyłam Panu z nadzieją, że pozwolą uzupełnić brakujące ogniw tej lotniczej katastrofy, a w jej kontekście uświadomić czytelnikom losy polskich lotników, którzy byli związani z tymi terenami.

Odnaka pułkowa, której oryginał przechowuje moja Matka do dnia dzisiejszego jako pamiątkę po swoim mężu a moim Ojcu, była przyznawana wojskowym 5 pułku lotniczego, który stacjonował w Lidzie. Nr odznaki 135.

Z albumu rodzinnego pochodzą zdjęcia z uroczystości pogrzebowych mojego Ojca na Cmentarzu Wojskowym na Antokolu. Przesyłam również fotografię dwóch lotników w trumnach. Po stronie lewej leży mój Ojciec, po stronie prawej pilot p. Kiernowicz. Nagrobek, który do dziś zachował się, został wykonany na zlecenie mojej Matki. Do dnia dzisiejszego moja rodzina w Wilnie konserwuje i dba o porządek przy pomniku, za co jestem im wdzięczny, gdyż duża odległość mojego miejsca zamieszkania od Wilna uniemożliwiała mi częste odwiedziny.

NA ZDJĘCIACH: odznaka nr 135 Włodzimierza Paprzyckiego; z uroczystości pogrzebowych W. Paprzyckiego w 1936 r. na Cmentarzu Wojskowym na Antokolu w Wilnie.

RODACY

Niech nie zabraknie nas na żołnierskich cmentarzach, przy grobach poległych — znanych i nieznanym, przy samotnych i zapomnianych mogiłach, którymi nie ma komu się zaopiekować. Niech na wszystkich zapłoną świece, znicze.

Kolumnę przygotował
Jerzy SURWIŁO

KOLUMNA KOMBATANCKA NR 6

Polityka

UW zarzuca koalicji grzechy zaniechania i hamowania

Grzechy zaniechania i hamowania reform zarzuciła SLD i PSL Unia Wolności na swej niedzielniej konwencji oceniającej trzy lata rządów koalicji. "Tak dalej być nie musi" — mówił lider UW Leszek Balcerowicz. "Działania dla Polski sukcesu, dla Polski wolnej, która wygrywa, róbmy swoje, ponad podziałami i urazami" — wzywał.

Nawiązując do ostatniego rozwoju wydarzeń w kwestii podatków powiedział: z ust szefa rządu padły słowa obrażenia. Te emocje można zrozumieć. Ale słowa nie mogą przysięgnąć chwytliwości i nagłych zwrotów w rządzeniu.

Nasuwają się jeszcze jeden wniosek z ostatnich zdarzeń, który kieruje szczególnie do Waldemara Pawlaka oraz jego obecnych i potencjalnych nastawców — powiedział Balcerowicz. Pamiętając, że cyniczna gra, obliczona na wykorzystywanie poczucia odpowiedzialności o innych, może zostać zamaskowana. Nie można, będąc w rządzie, uprawiać opozycji i zarzeczem dobrze wywyższać się z wziętej na siebie odpowiedzialności za państwo. Zdaniem Balcerowicza, nie tylko PSL, ale obie partie koalicji uprawiają taką podwójną grę.

Lider UW przyznał, że od 1993 r. wiele się w Polsce zmieniło, w tym sporo na lepsze. Niestety o wiele dłuższa jest lista zaniechań i opóźnień oraz deformacyjnych praktyk starego. Ta lista obejmuje, według Balcerowicza, wszystkie dziedziny życia zbiorowego: gospodarkę, samorząd terytorialny, oświatę, służbę zdrowia i ubezpie-

czenia społeczne. "Bezczuch czynów zastępuje się ruchem słów" — mówił. I dodał: "W polityce personalnej powraca klucz partyjny jako decydujące kryterium. Według Balcerowicza, koalicja podejmuje sprawiedliwość społeczną jako zasadę "dużo dla swoich".

W nowożytnych historiach Europy trudno o przykład takiego sukcesu, jaki stał się udziałem Polski po 1989 r. — mówił przewodniczący Klubu Parlamentarnego UW Bronisław Geremek. Wszyscy odpowiadamy za to, by tej szansy nie zmarnować — podkreślił.

Największym obecnie problemem — zdaniem Geremka — jest to, iż nie udało się dotychczas wprowadzić do świadomości społecznej przekonania, że wolna przedsiębiorczość jest jedyną drogą, że im więcej państwa w gospodarce, tym gorzej.

W opinii profesora, Polska ma szanse odgrywania ważnej roli politycznej w swym regionie jako przykład powiązania demokracji i mądrości, wolnej gospodarki. Polska — mówił — może być mocarstwem, ale w kulturze. Nie wtedy jednak, gdy będzie służył kulturze disco-polo i "zachodniego chlamu".

Uczestnicy konwencji za sprawę podstawową dla przyspieszenia zmian w różnych dziedzinach uznali reformę edukacji. Zdaniem Anny Radziwiłł, polityka edukacyjna koalicji jest "dziwnym konglomeratem kontynuacji, prób hamowania i zaniechań". B. wiceminister edukacji wyraził opinię, że oświata funkcjonuje teraz tylko dzięki "szarej strefie i heroizmowi polskich nauczycieli".

W ostatnich 3 latach na świecie nastąpiły przyspieszone zmiany w nauce i w prowadzeniu badań naukowych, a u nas nie się tu nie dzieje — stwierdził Łukasz Turcki. Polsce potrzebne są głębokie reformy oświaty i nauki, by "niewiedzielną ręką rynku nie była ręką ślepa", by każdego dnia dbać o to, żeby demokracja nie była zagrożona. Są ludzie, którzy wiedzą, jak to zrobić, choć może nie po koalicyjnej stronie — dodał profesor.

Andrzej Bratkowski zarzucił koalicji, że w kampanii wyborczej tworzyła iluzję, również w kwestii mieszkaniowej. "Moja następnicą zamknęta iluzjon" — stwierdził b. minister budownictwa.

Konwencja pokazała chyba "fałsz i obłudę" koalicji oraz socjotechnikę, jaką się posługuje. Powinna uzmysłowić społeczeństwu, że nie należy się nabierać na obietnice, na ładne słowa. Odnosi się to również do partii tzw. prawicy — stwierdził n. minister budownictwa.

UChS: polskiej demokracji zagraża AWS i ROP

Zdaniem szefa Unii Chrześcijańsko — Społecznej — Akcja Ekumeniczna Kazimierz Morawski, polska demokracja jest zagrożona działaniami takich ugrupowań politycznych jak AWS i ROP. "Widoczne w tych obozach tendencje totalitarne i faszystujące być może spowodują konieczność powołania w naszym kraju obywatelskich komitetów obrony demokracji" — powiedział Morawski na konferencji prasowej w Opolu.

"W obozach politycznych, których reprezentantami są pan Krzaklewski, czy pan Bender trudno zauważyć ducha ekumenizmu, czy pojedynania. Jeżeli te partie, które obecnie mają wyraźne tendencje do faszystacji i autorytaryzmu wygrają wybory, to nie pozostanie nic innego, jak tylko powołać OKOD, które będą skupiały wszystkie ugrupowania, niezależnie od ich poglądów politycznych, a którym bliskie są idee demokracji i wolności obywatelskich. Sądzę, że dojdzie do władzy tak zwanej prawicy może doprowadzić nie tylko do upadku

demokracji w naszym kraju, ale nawet do zatrzymania procesu rozwoju gospodarczego", powiedział Morawski.

Zdaniem Morawskiego, ostatnie stwierdzenia abp Goćwalskiego, księdza Rydzyska i Ryszarda Bendery na temat decyzji Sejmu w sprawie ustawy antyaborcyjnej i odpowiedzialności za wprowadzenie stanu wojennego świadczy o tym, że "w miejsce rozumu wkładają się emocje". Według lidera UChS, określanie posłów posiadających odmiennie niż część hierarchii kościelnej poglądy na kwestię abor-

cji mianem morderców i nawoływanie przez "Radio Maryja" do golenia im głów świadczy o braku kultury politycznej i "orgii niewiary, jaka obecnie przetacza się przez Polskę".

Morawski potwierdził, że jego partia w najbliższych wyborach parlamentarnych weźmie udział w ramach SLD. "Kościół nie jest wyłącznie dla pana Krzaklewskiego czy Bendera" — podkreślił. Jego rolą jest tworzenie dzieła miłosierdzia i nauka moralności, a nie ustalanie, kto jest a kto nie, dobrym patriotą. Sądzę, że także człowiek o przekonaniach lewicowych może być dobrym chrześcijaninem i katolikiem, o czym świadczy chociażby encykliki Jana Pawła II, w wielu punktach zbliżone z poglądami i działaniami europejskiej lewicy, do której należy także SLD."

Wałęsa: na dziś nie będę kandydował na prezydenta

Gdybym miał dziś podjąć decyzję o kandydowaniu na prezydenta Polski, to decyzyjnie nie podjąłbym — powiedział Lech Wałęsa w niedzielę, podczas uroczystości odsłonięcia w kościele w Działaninach (woj. gdańskie) tablicy, upamiętniającej pobyt dwóch prezydentów Polski: Stanisława Wojciechowskiego i Lecha Wałęsy.

Z obecnej perspektywy mogę dużo więcej zrobić. Bardzo często wyjeżdżam za granicę i podejmuję rozmowy odczłowiec wstąpienia Polski do struktur europejskich i do NATO. Czuję się polskim patriotą. Może w przyszłości jakąś funkcję państwową będę pełnił, ale tylko wówczas, gdy zaistnieje wyższa konieczność" — stwierdził Wałęsa podczas spotkania z mieszkańcami Działanin i okolicznych miejscowości przed kościołem pw. św. Antoniego.

Dodał, że już przed rokiem wzywał przywódców "Solidarności" do porównania wszystkich sil wywodzących się z tego związku. Stwierdził, że wówczas będzie służył pomocą, jeśli zaś porozumienia nie będzie, to sam je zbuduje. "Mam swoje komitety i gdyby kierował się ambicją, to z tych komitetów złożyłbym partię i dziś byłaby ona chyba największa. Nie robię tego jednak, ponieważ nie gram o swoją karierę" — podkreślił Wałęsa.

Były prezydent upokajał rolników zniepokojonych perspektywą integracji Polski z Unią Europejską. "Jedząc po Europie zauważyłem, że polskie produkty rolne, chociaż nie są dofinansowane przez rząd, są o wiele tańsze niż zachodnie, którym tamtejsze rządy nie szczędzą dotacji. Zachód żąda, żebyśmy dopłacali do naszej produkcji, ale my nie mamy z czego. I dlatego nas nie chcą przyjąć do Unii Europejskiej. Moim prostym robotniczym zdaniem wygląda na to, że to Zachód boi się naszego rolnictwa" — podkreślił Wałęsa.

Olszewski: Nie możemy roztopić się w "Solidarności"

Na całym świecie nie powstał żaden ruch, który można by porównać do polskiej "Solidarności" z lat 80. To polska specyfika i nasz wkład w historię XX w. I to musi mieć swoje konsekwencje — powiedział Jan Olszewski. ROP jest związany tysiącom osób z "S", ale jest zupełnie odrębnym kurczakiem. Ze związkami możemy współpracować, a nie roztopić się w nim — zaznaczył lider partii.

Na sukces ostatnich lat Olszewski uważa wprowadzenie samorządu na poziomie gmin, prywatyzację drobnego handlu i stworzenie prężnego kurczaka. Ze związkami możemy współpracować, a nie roztopić się w nim — zaznaczył lider partii. "Kiedy nie było już zagrożenia socjologicznego, należało przywrócić narodowi podstawowe prawo do samostanowienia i przeprowadzić demokratyczne wybory. Celowe odwołanie ich terminu było po prostu nadużyciem wobec narodu" — podkreślił Olszewski.

Bezpieczeństwo

Kontrywiad nadal szuka agenta "O"

Polski kontrywiad nadal pracuje nad identyfikacją ewentualnych obcych agentów w strukturach władzy — powiedział 28 bm. szef MSW Zbigniew Siemiatkowski podczas prezentacji w URM "Białej księgi" — zbioru dokumentów sprawy oskarżeń b. premiera Józefa Oleksego o rzekomą współpracę z rosyjskim wywiadem. We wtorek "Biała księga" powinna pojawić się w warszawskich księgarniach.

Obalono tylko hipotezę, że "Olin" to Józef Oleksy — powiedział Siemiatkowski, dodając, że nadal trwają czynności sprawdzające czy w strukturach władzy działa agent o tym pseudonimie. Na pytanie kim jest "Olin", zarówno Siemiatkowski, jak i minister sprawiedliwości Leszek Kubicki oraz prowadzący całą sprawę prok. Stawomir Gorzkiewicz odpowiedzieli zgodnie: "nie wiem".

Siemiatkowski zapewnił, że publikacja "Białej księgi" nie zagraża operacyjnym interesom polskich służb specjalnych.

Minister Kubicki podkreślił, że "Biała księga" zawiera wszystkie dokumenty sprawy, wykreślono z nich tylko fragmenty mogące stanowić zagrożenie bezpieczeństwu państwa, pozwalające na identyfikację pozostającego do współpracy agenta rosyjskiego wywiadu oraz funkcjonariuszy polskich służb specjalnych, a także ewentualnie naruszające dobra osobiste występujących tu osób.

Konkurs

Anna Kowalczyk z Warszawy — Miss Polski '96

W sobotę w Operze Wrocławskiej jury ogłosiło wyniki wyborów Miss Polski '96. "Nie wiem co powiedzcie. Jestem w szoku" — to pierwsze słowa tegorocznej Miss, długowłosej blondynki Anny Kowalczyk z Warszawy, które wypowiedziała w chwilę po usłyszeniu werdyktu. Najpiękniejsza Polka jest uczennicą V klasy Technikum Hotelarskiego w Warszawie i została wybrana spośród 41 kandydatek z całego kraju. 25 tys. zł to nagroda główna, którą otrzymała zwyciężczyni.

Finał odbywał się po raz pierwszy we Wrocławiu. Podczas czterogodzinnej spektaklu zaproszeni goście mieli okazję podziwiać dziewczęta w sukniach ślubnych, kostiumach kąpielowych i strojach arabskich. W czasie, gdy pretendenci do tytułu miss przebiebrały się, publiczność zabawał Zbigniew Wodecki i zespół Amadeo. Była też chwila zdumienia, gdy 10-letni Piotr Uszyński zaśpiewał piosenkę Czesława Niemięna "Dziwny jest ten świat", a w te ukazały się zdjęcia tragicznie zmarłej niedawno Agnieszki Kotlańskiej, Miss Polski i Miss International '91.

Kandydatki oprócz urody musiały wykazać się wiedzą i to głównie sportową, gdyż w jury zasiadli m.in. mistrzowie olimpijscy z Atlanty: Renata Mauer, Rafał Kubacki, Józef Tracz, Mirosław Rzepkowski i Wojciech Bartnik. Oprócz Miss i czterech Wicemiss Polski jury wybrało jeszcze Miss Wschodu, którą została również Anna Kowalczyk, Miss Zachodu 22-letnią Katarzynę Szkularek z Jeleniej Góry, Miss Południa 19-letnią Dorotę Dembowską z Dąbrowy Górniczej i Miss Północy, którą została 22-letnia Teresa Trzeźwińska z Gdańska.

Po raz pierwszy użytkownicy sieci Internet na całym świecie wybrali swoją Wirtualną Miss, którą została 20-letnia Ewa Skora z Sosnowca.

Z życia wzięte

Okazja czyni złodzieja

Złodzieje doszczętnie okradli w Kaliszu sklep o nazwie "Okazja". Zastrowali się znanym porzekadłem?

Więźniowie uprzywilejowani

W słynnym więzieniu na Montelupich w Krakowie zainstalowano nowoczesny alkohol do badania trzeźwości. Urządzenie przeznaczone jest dla strażników, co do których zajdnie podejrzenie, że są na służbie w stanie wskazującym. Więźniowie odetchnęli z ulgą — pod celą można pić bez stresu.

Ale jaja!

W Rzeszowie policja odnalazła poloneza skradzionego kilka dni przedtem. Z auta zginęło niewiele — jakiś śrubokręt, jakiś lewarek itp. Za największą stratą właściciel samochodu uważa zniknięcie goju (60 sztuk) jaj "wiejskich" w wytoczkach przetrzebionych w bagażniku. Złodziej, amator jajeczniczy nadal pozostaje nieuchwytny.

Ze świecą szukać

W Sandomerzowie od płonącej świeczki wybuchł pożar w należącej do Caritasu wytwórni... świec. Strażacy badający zgłoszona sprawę, że feralna świeczka nie zapaliła się "sama z siebie", tylko od arca instalacji elektrycznej. Ze świecą szukać takiej świecy.

Za mała?

Mieszkaniec Chemży (woj. toruńskie) miał pecha i został zatrzymany przez policyjny, jego prowadził samochód w stanie wskazującym. Zabrano mu prawo jazdy i kazono nawiązuje stawić się w komisariacie dla sporządzenia skierowania na kolegium. Zasiadły naprzeciwko policjanta kierowca sięgnął do kieszeni i położył na stole 300 zł. Nieprzekupny funkcjonariusz chwycił za telefon, by wezwać kolegę na świadka próby wręczenia łapówki. Kierowca zareagował bawławicznie, szybko dorzucił na stół jeszcze stówę. Dławiąc ciągły licytacji odbędzie się w sądzie.

Nieobecność usprawiedliwiona

Kilkunastu studentów krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej ogłosiło strajk okupacyjny, który ma trwać aż do pozytywnego rozpatrzenia ich postulatów przed władze uczelni. Jednym z nich jest zgłoszenie usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach dla uczestników strajku. A czy nie dążyć się strajkować chodząc jednocześnie na zajęcia? Byłby wtedy jeden postulat mniej do negocjowania.

Rosja

Jelcyn zwolnił Korżakowa za "splamienie honoru oficera"

Prezydent Jelcyn zwolnił generała Aleksandra Korżakowa z rosyjskich sił zbrojnych. W rozporządzeniu prezydenta Rosji, którego tekst rozpowszechnił w poniedziałek rosyjskie agencje informacyjne, stwierdza się, że Korżakow "naruszył normy etyczne i splamił honor rosyjskiego oficera".

"Generał Aleksandr Korżakow po odwołaniu go 20 czerwca br. na mocy dekretu prezydenta Rosji ze stanowiska szefa Służby Bezpieczeństwa rozpowszechniał oszczercze oświadczenia pod adresem prezydenta i członków jego rodziny, a także ujawnił informacje o charakterze poufnych, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych" — stwierdza się w rozporządzeniu Borysa Jelcyna.

"Publiczne wypowiedzi Korżakowa, zawierające groźby ujawnienia znacznych mu informacji służbowych mają na celu dyskredytację wielu osób, zajmujących wysokie stanowiska państwowe. Działania generała Korżakowa stanowią naruszenie obowiązków wojskowego, norm etycznych i planów honor rosyjskiego oficera" — czytamy w rozporządzeniu.

Borys Jelcyn był zbyt chory, aby normalnie pracować, już na kilka tygodni przed pierwszą turą wyborów prezydenckich w czerwcu — twierdzi Aleksander Korżakow w wywiadzie dla niemieckiego tygodnika "Der Spiegel".

Inni moskiewscy oficjele utrzymywali do tej pory, że Jelcyn — przygotowujący się teraz do planowanej na listopad operacji serca — przed pierwszą turą wyborów był w dobrej formie, a stan jego zdrowia pogorszył się kilka dni później.

Tymczasem Korżakow, powiada, że on sam i ludzie z otoczenia prezydenta obawiali się o jego zdrowie już w maju. Swego czasu Korżakow wzywał nawet do odwołania wyborów i przekonywał, że Jelcyn mógłby pozostać na urzędzie bez ich przeprowadzania.

"Widzieliśmy wyraźnie, jak wyczerpany jest Jelcyn i że może nie przetrwać kampanii wyborczej — powiedział Korżakow "Spieglowi", którego numer z tym wywiadem ukazał się w poniedziałek. — Leczący go doktorzy ostrzegli mnie na piśmie przed niebezpieczeństwem już 20 maja. Ostrzeżenie brzmiało dramatycznie: Prezydent może pracować tylko kilka godzin dziennie".

Zapytany, dlaczego nie ujawnił tego listu, Korżakow oskarżył córkę Jelcyna, Tatianę, o kontrolowanie przepływu informacji do prezydenta. "W tym czasie mój wpływ na prezydenta był już ograniczony" — dodał.

Afganistan

Na froncie bez zmian

Samoloty afgańskich ugrupowań sprzymierzonych w walce przeciwko siłom Talibanu — milicji mużulmańskiej kontrolującej stolicę kraju — bombardowały Kabul w poniedziałek o świcie, po raz czwarty w ciągu ostatnich 48 godzin. Ataki tych sił z powietrza i na lądzie nie przyczyniły się jednak do jakichkolwiek zmian na linii frontu.

Z relacji przebiegających na miejscu dziennikarzy agencji wynika, że siły Talibanu praktycznie nie ucierpiały w wyniku nalotów. Atakujące stoteczne lotnisko międzynarodowe samoloty armii północnoafgańskiego dowódcy Abdula Raszida Dostuma zbombardowały pasy startowe, jednakże bezpośrednio przed nalotem stojące tam samoloty zostały przesunięte i bombardowanie nie okazało się skuteczne.

Zair

Czy powtórzy się ruandyjska masakra?

Trwające od 48 godzin ataki na obozy uchodźców z Ruandy i Burundi we wschodnim Zairze mogą spowodować paniczną ucieczkę miliona ludzi z piemienu Hutu. Organizacje humanitarne nie mogą powstrzymać wydarzeń, ale alarmują światową opinię publiczną.

Obawy spowodowane rozwojem sytuacji składania pani Sadako Ogata, Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców, do porównania jej z dramatem Ruandy z 1994 r., kiedy to masakra plemienna spowodowała śmierć miliona ludzi, a 2 miliony ratowały się ucieczką do Zairu i innych krajów sąsiednich.

Wówczas jednak organizacje humanitarne mogły działać w Zairze i niaść pomoc uchodźcom, podczas gdy obecnie, ze względu na bezpieczeństwo, zmuszone były ewakuować swój personel.

Konflikt zaczął się przed dziesięcioma dniami, gdy rebelianci należący do grupy etnicznej Tutsich, zamieszkującej jako plemię Banyamulenge płaskowyż wschodniego Zairu, zaczęli atakować w prowincji Uwira wojska rządowe.

Zaciekle walki zmusiły 220 000 uchodźców z Ruandy i Burundi do opuszczenia obozów. Wraz z 60 000 Zairczyków, którzy uciekli ze swych wsi, ludzie ci ukryli się w górach lub wędrując drogami w poszukiwaniu bezpiecznego miejsca.

Sytuacja pogorszyła się w ciągu ostatnich 48 godzin, kiedy zaatakowa-

Bukawu, gdzie przebywało 7 300 uchodźców. Rzecznik UNHCR powiedział, że byli to głównie ekscytowani armii ruandyjskiej z czasów rządów Hutu w tym kraju i że po ataku wszyscy opuścili obóz, odchodząc w nieznanym kierunku.

Od 4 do 10 tysięcy uchodźców i mieszkańców Zairu przeszło w czasie ataków na ruandyjską stronę granicy i znaleźli schronienie w obozie przejściowym w Gisenyi. UNHCR przygotował dla nich 30 samochodów ciężarowych, 250 000 litrów wody i żywność.

Pani Sadako Ogata zwróciła się w Genewie do uczestników walk w wschodnim Zairze, aby zaprzestali ataków na obozy uchodźców i utworzyli bezpieczne korytarze dla cywilnej ludności opuszczającej teren walk. Obawia się ona, że pomoc UNHCR sparaliżują coraz częstsze grabieże magazynów żywnościowych tej organizacji i napady na samochody wiozące zaopatrzenie dla uchodźców.

Napady te zmusiły UNHCR do ewakuacji prawie całego personelu zagranicznego.

Pani Ogata obawia się, że powtórzy się masakra ruandyjska lub dojdzie do "jeszcze większej tragedii".

NA ZDJĘCIU: uchodźcy w Zairu.

Fot. EPA — ELTA

Nazistowskie łupy na aukcji

Dom aukcyjny Christie i przedstawiciele austriackiej wspólnoty żydowskiej pokazali wczoraj tysiące dzieł sztuki zrabowanych przez hitlerowców austriackim Żydom. Przedmioty te zostaną sprzedane na aukcji 29 i 30 października, a uzyskane środki przeznaczy się na pomoc dla ofiar Holocaustu.

BR

Obrazy, rzeźby, dywany, zabytkowe meble przechowywano dotąd w Austriackim Muzeum Sztuki Użytkowej. Wśród wystawianych na aukcji dzieł sztuki są m.in. obrazy starych mistrzów, datowana na trzeci wiek p.n.e. marmurowa głowa Aleksandra Wielkiego oraz uważany dotąd za zaginiony obraz XX-wiecznego rosyjskiego

malarza Aleksandra Archipienki. Wszystkie przedmioty zostały skonfiskowane Żydom przez nazistów w latach 1938-45.

Podczas II wojny światowej w hitlerowskich obozach koncentracyjnych zginęło ponad 30% spośród 180 tys. austriackich Żydów. Po zakończeniu wojny wojska amerykańskie przekazały zrabowa-

ne dzieła sztuki rządowi austriackiemu, który miał oddać je prawowitym właścicielom lub ich spadkobiercom. Austriacy przez długie lata nie chcieli jednak uznać swojej współodpowiedzialności za zbrodnie nazistowskie. Z tego powodu, a także ze względu na biurokrację, większość dzieł sztuki przechowywano latami w XIV-wiecznym klasztorze w Mauerbach. Dopiero w 1995 r. rząd w Wiedniu przekazał je przedstawicielom wspólnoty żydowskiej. Jak dotąd, tylko garstka uprawnionych wystąpiła z roszczeniami i zwrot zrabowanego mienia.

Pieniądze uzyskane z aukcji, przypuszczalnie co najmniej 3,5 mln dolarów, zostaną przekazane na pomoc dla ofiar Holocaustu i ich rodzin.

Jeden z dzieł wystawionych na licytację — obraz Friedricha von Amerlinga

Fot. AP

nabyli Ogińscy. Rządzili tu jednak krótko. 22 maja 1766 r. wojewoda wileński Michał Kazimierz Ogiński sprzedał Śwėkšnę Wilhelmowi Janowi Platerowi. Odtąd Śwėkšna aż do pamiętnego roku 1944 zostaje własnością Platerów.

Platerowie...

W latach 1795-1820 dwór należał do Jerzego Platera, po którego śmierci został podzielony na cztery mniejsze dwory, ich właścicielami byli synowie Jerzego: Stefan, Franciszek, Kazimierz i Jerzy Platerowie. Hrabowie dbali o ład i porządek, jak też o dobrobyt swoich poddanych. Około 1843 r. zbudowano tu duży murywany młyn wodny, założono park, zwierzyńiec, nieco później zbudowano pałac (dzisiaj widnieje na nim

czasie jednego z pożarów spłonął doszczętnie, i wtedy drugi Plater — Adam, na własnych gruntach zbudował drugi, murywany kościół (w 1867 r.) i podarował go luteranom, ten kościół przetrwał do naszych czasów. Adam Plater był aktywnym działaczem na rzecz rozpowszechniania w tych okolicach zakazanej literatury, w tym również ksiązek litewskich, osobiście przewoził je z Prus — nielegalnie, w swojej własnej karetce, której urzędnicy carscy nie mieli odwagi przetrząsać. Gośćmi Platerów były znane rosyjskie osobistości — Stołypin, Świętopelk Mirski i inni.

Adam Plater zmarł w 1909 r. Po jego śmierci właścicielem dworu został jego syn Jerzy. W czasie I woj-

Tuż po zakończeniu wojny liczny odsetek okolicznych mieszkańców zbiegł na Zachód. W ich gronie był ostatni właściciel dworu w Śwėkšnie Aleksander Broel-Plater

Prapradziad i Marszałka Polski — Żydzi...

Z inwentarza spisane go w połowie XVII w. widać nader ciekawą statystykę: ówczesnie w Śwėkšnie mieszkało 55 rodzin włościańskich, rodziny te należały do dworu, były pod czujnym okiem wójta. W miasteczku mieszkało 19 rodzin z kategorii "wolnych obywateli". Ogółem w Śwėkšnie było wtedy około 500 mieszkańców — kupców, sług, urzędników, rzemieślników i in.

Śwėkšna, to stara osada na Szumdzi, znana już w czasach prahistorycznych. Nazwa oficjalna, w źródłach pisanych pojawiła się w roku 1509, w dokumencie dotyczącym budowy pierwszego tu kościoła.

Ród Zawiszów — Kieźgajłów

Akt — 21 maja 1509 r. — podpisał starosta żmudzki Mikołaj Janowicz Kieźgajła. Z dokumentu widać, że w Śwėkšnie był już ówczesnie rozwinięty handel, były osrodk administracyjne i było... aż 12 karczm.

Oficjalnie zatem Śwėkšna została założona w 1509 r. Data ta widnieje na słupie kaplicznym ustawionym na placu koło obecnego kościoła.

W 60 lat później córka jednego z Kieźgajłów została żoną Jana Zawiszów. Odtąd ród Zawiszów przejął od Kieźgajłów herb (Łabędź) i zaczął się podpisywać podwójnym nazwiskiem, Śwėkšna była już własnością Zawiszów - Kieźgajłów. Jan Zawisz, wojewoda wileński wzięty mnóstwo wysiłków i starań na rzecz uporządkowania dworu.

Denhoffowie...

W 1624 r. Śwėkšna przeszła w ręce Hieronima Kryszpina - Kirsteina. Zbudowano tu wtedy hutę szklaną oraz papiernię. Po jakimś czasie dwór nabyła baronowa Denhoffen. Nowa właścicielka była Niemką, w Śwėkšnie nie mieszkała, niemniej — dwór i miasto przez długi czas należały do Denhoffów (jeden z nich, Gerhard, był bliskim dworzaniem króla Jana Sobieskiego). Ich rządy ponoć były ostre, mieli częste zatargi z mieszczanami, włościanami, wreszcie z proboszczem kościoła.

Ogińscy...

W początkach XVIII w. dwór

napis: "Villa Genowefa").

W 1901 r. z inicjatywy księżdzki proboszcza Juliusza Maciejewskiego rozpoczęto budowę nowego (obecnego) kościoła. Na cel ten Platerowie — Adam i Aleksander — ofiarowali 50 tysięcy ówczesnych rubli, ponadto — dostarczyli materiałów budowlanych (cegły z własnej cegielni i in.). (Dodatkowo — pieniądze zbierano wśród parafian, w tym również byłych parafian przebywających w Stanach Zjednoczonych Ameryki). Kościół zbudowano w zawrotnym tempie, bo już w roku 1905. Jest to okazała budowla w stylu neogotyckim, z dwiema strzelistymi wieżami (75 metrów wysokości), z bogato ozdobionym wnętrzem (główny ołtarz i ambonę wykonali tyrolscy mistrzowie). W sumie — budowa kościoła kosztowała około 200 tysięcy rubli.

Wcześniej, w 1819 r. Jerzy Plater ufundował kościół luterski. W

ny światowej żona hrabiego Jerzego, Marianna Platerowa założyła w Śwėkšnie szpital wojskowy.

W 1925 r. miasto ucierpiało dotkliwie wskutek straszliwego pożaru, spłonęło wtedy około 300 zabudowań. Jednak już niezadługo, w ciągu kilku lat udało się je odbudować. W 1928 r. zbudowano okazałe gimnazjum "Saulė", gmach wzniesiono na gruntach ofiarowanych przez Jerzego Platera (część parku). Śwėkšna wspaniale kwitła, rosła, rozwijała się — aż do roku 1941.

Okupacja niemiecka nie oszczędziła miasta, aktywiści bolszewicy — dworu: na stosie spalono bogate archiwum dworu Platerów, rodowe dokumenty, pamiętki, księgozbiory, dzieła sztuki. W połowie czerwca 1941 rozpoczęły się masowe wagonki. W jednym z byłych wagonów wywieziono hrabiego Jerzego Platera (zmarł w Komi).

Wśród nich — tylko 1 Żyd imieniem Elias. W końcu XVII i w początkach XVIII w. w. Żydów w miasteczku było już 1000. W XIX w. byli bogaci, pożyczali pieniądze — na procent. Ale w początkach XVIII w. było z tym inaczej. W 1720 r. zamożny dworzanie, Roch Piłsudski, prapradziad I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego pożyczyci szwєkszniańskiej wspólnocie żydowskiej dużą sumę pieniędzy — pod warunkiem jednak, że corocznie będą spłacali procent bractwu pw. Przenajświętszej Marii Panny. Żydzi przedstawili weksel w imieniu rabina Śwėkšny i procenty uccieżwie spłacali. "Jeszcze w 1790 r. nadesłali bractwu pieniądze i przeprosili za spóźnienie" — odnotuje Kronikarz (Jonas Rugis, przyjaciel Platerów z czasów szwєkszniańskich, później — obywatel USA, autor monograficznej książki o Śwėkšnie).

Pałac i park — dzisiaj

Pałac był długo w kompletnym zaniedbaniu. W 1966 r. dokonano jego remontu. Dzisiaj wymaga kolejnego zabiegu. Pusty pałac, oddany na użytek dyskoteki. Park od strony fasadowej względnie uporządkowany, na zapleczu — beżład i chaos. Przed gimnazjum "Saulė" trzy lata temu odbudowano pomnik ku czci niepodległości Litwy (zburzony w 1963 r.). Niemniej, stara dzielnica Śwėkšny jest dla turysty dużą atrakcją: most, ogrodzenie kościoła (murywane, z czerwonej cegły), brama wjazdowa do parku, pałac, kilka rzeźb w plenerze — to są wszystko jeszcze ślady po Platerach. Rządzili małżeże i z sercem.

Aldwida Antonina BAJOR

Śwėkšna,

rejon kłajpedzki

NA ZDJĘCIACH: słup kapliczny z napisem informującym o dacie założenia miasta — rok 1509, w którym rozpoczęto tu budowę kościoła; materialne pamiętki z czasów Platerów: most i cokół (XIX w.) opasujący kościół; fragment kościoła zbudowanego w 1905 r.; brama wjazdowa do parku; park i pałac Platerów (XIX w.); przed gimnazjum "Saulė" pomnik ku czci niepodległości Litwy (zburzony w 1963 r., odbudowany w 1993 r.).

Fot. autorka

— Problem prostytucji, choć od dłuższego czasu aktualny na Litwie, staje się popularny jedynie periodycznie, kiedy to prasa lub telewizja go poruszają. Faktycznie zaś "zawiśliśmy" między legalizacją prostytucji a jej zakazem. I nie ruszamy z miejsca — mówi inspektor wydziału kontroli narkotyków służby zorganizowanej przestępczości Departamentu Policji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych komisarz Alfredas Birštonas.

Rzemiosło prostytucji na Litwie kwitnie i jak na razie nie wskazuje na to, że tak być przestanie. O ile dawniej prostytutki kobiety uprawiały pojedynczo, to obecnie stała się ona biznesem dobrze uregulowanym, ukrytym i dochodowym. Jak się okazuje, podaż w tej sferze znacznie przewyższa popyt.

"Żorżeta", "Mellutė", "Žaneta"

Według nieoficjalnych danych na Litwie prostytucję uprawia około 2-5 tys. kobiet, działa około 50-70 firm, których ogłoszenia spotykamy na co dzień w prasie. W samej tylko stolicy jest ich ok. 30. Pierwszą i "najpotężniejszą" firmą była "Esmeralda", która przez półtora roku utrzymywała się w czołówce. Potem została przerejestrowana w "Parizius naktys" i po pewnej udanej akcji wykonanej przez funkcjonariuszy policji — rozpadła się.

Większość prostytutek przyjeżdża na Litwę z sąsiedniej Białorusi, Rosji, a także z Ukrainy. Tylko nieliczne trafiają do burdeli licząc na "solidną" pracę, większość wie, na co idzie. Ale również i te pierwsze powinny odpracować przez pewien czas, nie jest też wykluczone, że zostaną sprzedane do innej firmy i ich los będzie zależał od nowych "pracodawców". Zdarza się, że po kilku kolejnych deportacjach dziewczyny znów nielegalnie przekraczają granicę i nie mają kłopotów z znalezieniem nowej pracy. Są zadowolone z tego, co robią. Zarabiają.

Za ile?

Przeciętna firma zatrudnia 5-6 prostytutek i zarabia około 15 tys. dolarów miesięcznie. Jedna godzina "usług" kosztuje 60 dolarów, z których prostytucja otrzymuje 10-15 dolarów. Do klienta dziewczynka wiezie kierowca-sutener, który do mieszkania klienta wchodzi pierwszy, by upewnić się, czy "zamówienie" jest prawdziwe.

Dziewczyny mieszkają w wynajętych mieszkaniach po dwie, trzy, cztery osoby. Profilaktycznie pozabawia się je dokumentów. Nie pozwala się, by same wychodziły na miasto. 80 proc. "importowanych prostytutek" przebywa na Litwie nielegalnie. Jednakże nie brak tu i rodzimych kobiet, parających się najstarszym na świecie zawodem.

Pod paszycielkiem niewinności

Firmy, świadczące usługi prostytutek, deklarują swoją działalność jako turystyczną, rozrywkową,

i 67 mieszkań, gdzie mieszkają prostytutki. Ustalono 116 kobiet zajmujących się prostytucją.

Ostatnio dostrzegalna jest tendencja odmiadłania się prostytucji. Średni wiek prostytutek wynosi 19-22 lata. Coraz częściej jednak prostytutkami zostają szesnastolatki. Najstarsza wśród zatrzymanych miała 35 lat.

Jak twierdzi A. Birštonas, problemu prostytucji na Litwie nie da się rozwiązać, zanim nie zostanie on uregulowany prawnie.

— Będąc we Francji zapoznałem się z pracą policji kryminalnej w tej dziedzinie. Prostytucja nie jest tam zabroniona, ale ściśle kontrolowana. Za stręczycielstwo stosuje się ogromne kary pieniężne: od 3 do 80 tys. dolarów, za zmuszanie osoby

nie swojego stanowiska odnośnie legalizacji prostytucji. Stwierdził jednak, że legalizacja jej umożliwiłaby stworzenie systemu podatkowego względem prostytutek, a także kontrolę ze strony medyków i policji. Na pytanie, czy obecność ogłoszeń reklamujących usługi prostytutek w prasie litewskiej świadczy o prawym nihilizmie, odpowiadając na Litwie komisarz podjął: "To nie ulega wątpliwości".

Międzynarodowy handel... kobietami

W prasie litewskiej nie brak również ogłoszeń, w których oferuje się wysoko płatną pracę barmanek, tancerki, guwernantek, masażystek w Holandii, Danii, Belgii, Izraelu, Niemczech. Znajdują się naiwniaki, ale nie tylko. Niektóre dziewczyny z góry wiedzą o jaką pracę naprawdę chodzi.

Migracja kobiet i dziewcząt z Litwy związana jest przeważnie z prostytucją. Co roku na Litwę deportuje się 50-80 dziewcząt. Najwięcej z Izraela, gdzie prostytutki zarabiają około 30-50 dolarów za pół godziny. Tył, że w bardzo różnych warunkach. Niektóre zmusza się do pracy po kilkanaście godzin dziennie.

Żadne statystyki nie są w stanie ustalić, ile kobiet wyjeżdża za granicę w celu uprawiania nierządu. Prawie wszystkie prostytutki wyjeżdżają dobrowolnie, części jednak wyjazd następuje na podstawie fałszywych paszportów i autentyczne dane personalne są zatajane.

Według danych policji litewskiej, w latach 1994-1995 i w pierwszym półroczu br. tylko w Izraelu z prostytucji żyło 113 kobiet i dziewcząt, mających paszporty obywatelki Republiki Litewskiej, 95 z nich — to Litwinki. Z Izraela deportowano 8 obywatelki Litwy, 4 znalazły się w więzieniu. Ustalono, że 11 dziewcząt przybyło do Izraela z fałszywymi dokumentami, 3 — w ogóle nie miały żadnych papierów.

Na Litwie coraz częściej giną bez wieści ludzie, szczególnie młode kobiety i dziewczyny. Niestety, spora część z nich trafia do rąk... handlarzy kobietami. Litewskie Stowarzyszenie Obrony Praw Człowieka zgłosiło Ministerstwu Spraw Wewnętrznych listę 60 zaginionych bez wieści dziewcząt i kobiet. Część z nich odnaleziono, jednakże do tej pory nieziane są losy ponad 20 pozostających.

Z braku ustawowej bazy, dotyczącej kontroli nad prostytucją, sprawy się komplikują.

Mirolawa JANUSZKIEWICZ

"Profesja" najstarsza na świecie

Zabronić czy legalizować?

Pod kątem prawa

Obecny Kodeks Karny RL nie przewiduje kary za uprawianie prostytucji. Jedynie zgodnie z Kodeksem Administracyjnym na prostytutku nakładają się kary w wysokości od 300 do 500 litów, podczas gdy "przeciętna" prostytutka zarabia miesięcznie od 1 do 3 tys. dolarów.

"To niernormalne, że prostytutki porównuje się do trzymania burdeli i stręczycielstwa. Tak zostało od czasów radzieckich i tym się obecnie kierujemy. "Absurd" — mówi komisarz A. Birštonas.

Kodeks Karny RL za stręczycielstwo przewiduje karę pozbawienia wolności do 5 lat. W roku ubiegłym za stręczycielstwo wszczęto 37 spraw, 41 osób pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Większość spraw przetrwano ze względu na brak dowodów popełnienia przestępstwa.

niepełnoletnie do uprawiania nierządu grozi kara pozbawienia wolności do 19 lat. Powinniśmy podnieść kary administracyjne, uważa A. Birštonas.

Brak policji obyczajowej

Dzisiaj problemem prostytucji zajmuje się policja kryminalna, policja samorządowa, policja graniczna i drogową, a także wiele innych służb i organizacji, w tym również stręczycielstwa. Jednakże rozkwiłto procedury prostytucji na Litwie "sprzysiają" problemy społeczno-ekonomiczne, niedokończoność ustaw, brak wyraźnego stanowiska państwa wobec prostytucji.

Prostytucja nie jest problemem wyłącznie kryminalnym. Do jego rozwiązania niewątpliwie dołączyć się powinny placówki służby zdrowia, oświatowe, wychowawcze.

Za, czy przeciw?

A. Birštonas nie wyraził konkret-

Projekt nowej ustawy

Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy przygotowało projekt ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków w pracy. Cel ustawy — zmniejszyć ilość nieszczęśliwych wypadków w pracy i gwarantować kompensaty osobom, które odniosły obrażenia w pracy oraz cierpiącym na choroby zawodowe.

Nieszczęśliwe wypadki w pracy należą, niestety, do często spotykanych i dzisiaj niemalże nie dziwi fakt, że w jednym czy drugim zakładzie doszło do nieszczęścia. Dotychczas spotykamy się z paradoksalną sytuacją, kiedy dla pracodawcy bardziej "opłaca się" udzielić zapomogi dla ofiar nieszczęśliwych wypadków, niż nabyć środki im zapobiegające.

W 1995 roku Państwowa Inspekcja Pracy zarejestrowała 4886 nieszczęśliwych wypadków. 4522 z nich — to lekkie obrażenia ciała, 248 — ciężkie, 104 osoby zmarły, 159 osób zostało inwalidami na skutek

Jak zmniejszyć ilość nieszczęśliwych wypadków w pracy?

urazów w pracy, 306 — z powodu chorób zawodowych. Obecnie na Litwie jest 6220 inwalidów pracy.

W protokołach z miejsca wypadków podawane są najczęściej takie przyczyny: nieostrożność, wykroczenie dyscyplinarne. Trudno jest o ustalenie obiektywnych przyczyn. Powyższe dane również nie mogą być dokładne, gdyż pracodawcy ukrywają część młdej poważnych wypadków, dotyczących obrażeń ciała.

Obecnie, jeżeli do nieszczęśliwego wypadku w pracy doszło z winy pracodawcy, tzn. nie zapewnił on zgodnie z wymaganiami przepisów należytego bezpieczeństwa pracy, SODRA może zapotrzebować, by właśnie pracodawca płacił dla poszkodowanego zapomogę bądź rentę inwalidzką. Z tej winy przyczyną są ukrywane prawdziwe liczby nieszczęśliwych wypadków w pracy.

Według obowiązującego obecnie trybu wypłacania zapomóg w wy-

padku, jeżeli z przyczyny naruszenia przepisów aktów normalnych, dotyczących bezpieczeństwa pracy, doszło do śmierci pracownika, rodzina zmarłego otrzymuje zapomogę w wysokości 500 minimalnych wypłat miesięcznych. Jeżeli rodzina liczy ponad 5 osób, każdemu członkowi rodziny przysuguje po 100 minimalnych wypłat miesięcznych.

Zgodnie z nowym projektem ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczani będą wszyscy pracujący podczas zawierania umowy o pracę. W czasie odbywania praktyk produkcyjnych ubezpieczani będą również studenci i uczniowie.

Po wejściu w życie nowej ustawy, w ciągu pierwszych dwóch lat wszystkie przedsiębiorstwa będą płaciły dla SODRY równe składki ubezpieczeniowe. Następnie zaś uwzględniona zostanie liczba nieszczęśliwych wypadków w oddzielnych przedsiębiorstwach. A więc

pracownikowi, który doznał obrażeń w pracy, kompensatę płacić będzie SODRA.

Zapomogi nie będą wypłacane w przypadkach, kiedy do urazu w pracy dojdzie z winy poszkodowanego pracownika będącego pod wpływem mroczenia alkoholowego bądź narkotycznego, jak również wówczas, gdy pracownik świadomie spowoduje wypadek, w wyniku którego dozna szwanku.

W ramach zapomóg płacone będą kompensaty jednorazowe i periodyczne. Jednorazowe — jeżeli pracownik doznał lekkich obrażeń i utracił zdolność do pracy do 30 proc., natomiast, jeżeli pracownik stał się niezdolny do pracy na skutek wypadku w pracy o ponad 30 proc. — kompensata będzie wypłacana co miesiąc.

Rodzinnie zmarłego w wyniku wypadku w pracy pracownika, SODRA wypłaci jednorazową kompensatę w wysokości 500 minimalnych wypłat

miesięcznych, lecz nie mniejszą niż 100 minimalnych wypłat na jedną pozostającą na utrzymaniu osobę. Jednakże, jeżeli drogą sądowną udowodnione zostanie, że pracownik zginął z powodu naruszeń przepisów bezpieczeństwa pracy, SODRA będzie miała prawo wyzezwokować od przedsiębiorstwa na rzecz funduszu ubezpieczeniowego 500 minimalnych wypłat miesięcznych, ustalonych przez rząd RL.

Obecnie najwięcej nieszczęśliwych wypadków zdarza się w przemyśle przetwórczym, w rolnictwie, w transporcie, na budowach. Wątpliwe, czy wejście w życie nowej ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków w pracy będzie oznaczało zmniejszenie się liczby nieszczęśliwych w pracy, jeżeli zarówno pracodawca, jak też pracownik nie będą rzetelnie spieniali swoich obowiązków.

Mirolawa JANUSZKIEWICZ

Ustawa Republiki Litewskiej

nr I-1416 z 2 lipca 1996 r.

O nowelizacji artykułów 5, 8, 11, 17, 25, 50, 52, 55, 56 ustawy o administrowaniu podatkami

(Dziennik Ustaw, 1995, nr 61-1525; 1996, nr 52-1342, nr 59-1404)

Artykuł 1. Uzupelnienie części 1 artykułu 5

Uzupelnic część 1 artykułu 5 punktem 16 i część tę dac w nastepujacym brzmieniu:

1. Zgodnie z tą ustawą administrowane są podatki:

- 1) podatek od wartosci dodanej;
- 2) akcyza;
- 3) podatek od dochodow osob fizycznych;
- 4) podatek od zyskow osob prawnych;
- 5) podatek od nieruchomosci przedsiebiorstw i organizacji;
- 6) podatek gruntowy;
- 7) podatek od państwowych zasobow naturalnych;
- 8) podatek od zasobow ropy naftowej i gazu;
- 9) oplata za zamieszczanie środowiska;
- 10) oplata konsularna;
- 11) oplata skarbowa;
- 12) oplata za miejsca handlowe;
- 13) potrącenia od dochodow ze sprzedazy zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej o funduszu drogowym;
- 14) podatek od majątku odziedziczonego i darowanego;
- 15) wpłaty z tytułu obowiazkowego ubezpieczenia zdrowia;
- 16) oplata za dzierzawę ziemi państwowej i zbiornikow wodnych państwowego funduszu wodnego".

Artykuł 2. Nowelizacja i uzupelnienie części 1 i 3 artykułu 8

1. Zmienic drugie zdanie części 1 artykułu 8 i część tę dac w nastepujacym brzmieniu:

"1. Państwowa Inspekcja Podatkowa jest instytucją państwową, utworzoną przy Ministerstwie Finansow, finansowaną z budżetu państwowego i innych srodkow oraz podległą ministrowi finansow. Tworzą ją Państwowa Inspekcja Podatkowa przy Ministerstwie Finansow i terytorialne państwowe inspekcje podatkowe, które są osobami prawnymi, mającymi własne konta w banku, pieczęcie i wspólną symbolikę".

2. Z części 3 artykułu 8 wykreślić słowa "zatwierdzonymi przez rząd", uzupelnic tę część drugim zdaniem i dac ją w nastepujacym brzmieniu:

"3. Państwowa Inspekcja Podatkowa kieruje się Konstytucją Republiki Litewskiej, niniejszą ustawą, innymi ustawami, poustawowymi aktami prawnymi i własnym statutem. Statut Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow zatwierdza minister finansow, natomiast typowe statuty terytorialnych inspekcji podatkowych zatwierdza naczelnik Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow".

Artykuł 3. Nowelizacja części 3 artykułu 11

W części 3 artykułu 11 zamiast słow "naczelnik Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow" wpisac słowa "minister finansow na wniosek naczelnika Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow" i część tę dac w nastepujacym brzmieniu:

"3. Naczelnika terytorialnej państwowej inspekcji podatkowej mianuje i odwołuje minister finansow na wniosek naczelnika Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow. Naczelnik terytorialnej państwowej inspekcji podatkowej podlega naczelnikowi Państwowej Inspekcji Podatkowej przy Ministerstwie Finansow".

Artykuł 4. Nowelizacja części 1 artykułu 17

Z punktu 1 części 1 artykułu 17 wykreślić słowo "sprawdzanego", w punkcie 5 zamiast słow "przewidziane przez ustawy" wpisac słowa "związane z nimi" i część tę dac w nastepujacym

brzmieniu:

"1. Urzednicy administratora podatkowego mają prawo:

1) otrzymywac od przedsiebiorstw, instytucji oraz organizacji i innych osob, wliczając banki i inne instytucje kredytowe oraz finansowe, niezbedne do pelnienia obowiazkow dane, jak tez odpisy dokumentow o majątku i dochodach osoby prawnej, fizycznej oraz osoby nie posiadajacej osobowosci prawnej;

2) po okazaniu legitymacji służbowej, chcąc ustalic, czy osoba wykonuje powinność podatkową, wejść bez wcześniejszego uprzedzenia do pomieszczenia produkcyjnego (wliczając tez dzierzawione) lub na terytorium osoby, dla sprawdzenia wykorzystywanych do dzialalnosci zasobow materialowo-technicznych oraz wytworzonej produkcji. Urzednik administratora podatkowego ma to prawo rowniez w tych przypadkach, gdy do dzialalnosci oraz otrzymywania dochodow są wykorzystywane pomieszczenia mieszkalne i inne obiekty. Kierownicy przedsiebiorstw, instytucji i organizacji oraz osoby fizyczne, przeszkadzajace urzednikowi administratora podatkowego w korzystaniu z tego prawa, podlegaja sa do odpowiedzialnosci w trybie określonym przez ustawy. Wejść na terytorium, do budynkow i pomieszczen (w tym dzierzawionych) podatnika można bez wcześniejszego uprzedzenia wyłączenie w czasie pracy podatnika. W innych przypadkach potrzebna jest zgoda podatnika.

3) wziąć tymczasowo — na okres do 30 dni — od podatnika dokumenty, potrzebne do ustalenia prawidlowosci obliczania podatkow, pozostawiając protokół wzięcia dokumentow, opieczętowane miejsce przechowywania dokumentow, papierow wartosciowych, pieniedzy i dobr materialnych, sporządzic kopie lub wyciągi dokumentow, robic adnotacje na dokumentach podatnika, aby uniknac ich podrobienia;

4) udzielać podatnikowi obowiazujacych do wykonania wytycznych w kwestiach obliczania i placenia podatkow, innych wytycznych do budżetu państwowego (samorządowego), jak tez w kwestiach prowadzenia ewidencji;

5) wyegzekwować w trybie bezspornym z kont w placówkach bankowych nie zaplacone w czas podatki i związane z nimi kary, grzywny i inne sumy, nalezace do budżetow;

6) udzielać placówkom bankowym polecen w sprawie wyplacania i przelewania pieniedzy z kont przedsiebiorstw, jezeli w ustalonym czasie nie przedstawily one państwowej inspekcji podatkowej deklaracji podatkowych i obliczen innych wplat do budżetow, nie pozwalajac na sprawdzenie podatkow albo gdy w czasie sprawdzania ustalono fakty ukrywania dochodow i nieprawidlowego obliczania podatkow;

7) udzielać podatnikowi obowiazujacych do wykonania wytycznych w kwestiach obliczania i placenia podatkow;

8) sporzadzac protokoly w sprawach o administracyjnych wyroczeniach przeciwko prawu, które zgodnie z ustawami są przydzielone do kompetencji administratora podatkowego;

9) dokonac samemu lub zażadac od innych kompetentnych instytucji dokonania kontrolnych pomiarow, inwentaryzacji dobr materialnych i innych faktycznych sprawdzien, ządac, aby zostala uporządkowana ewidencja buchalteryjna;

10) zainstalowac w przechowalniach, miejscach skladowania produkcji podatnika, innych urzadzaniach wykorzystywanych do dzialalnosci, liczniki i przyrzady pomiarowe; oplombowac i opieczętowac przechowalnie, pomieszczenia, urzadzania podatnika; zamknac terytorium lub jego część;

11) czasowo zawiesic dzialalnosc osoby, jezeli unika sie przedstawienia administratorowi podatkowemu wymaganych dokumentow, zwiazanych z obliczaniem i placeniem podatkow albo, gdy zostaly popelnione inne wyroczenia przeciwko usta-

wom podatkowym, wyszczegolnione w artykulach 47, 48 i 49 niniejszej ustawy;

12) otrzymywac od podatnika deklaracje i wyjasnienia dotyczace zrodle nabycia majątku;

13) w trybie określonym przez ustawy wymierzac sankcje, grzywny administracyjne, przewidziane w ustawach podatkowych, jak tez obliczac kary;

14) zwracac się do kierownikow przedsiebiorstw, instytucji, organizacji wszystkich form własnosci w sprawie okolicznosci i warunkow, przeszkadzajacych administratorowi podatkowemu w nalezytym spełnianiu obowiazkow. Kierownicy przedsiebiorstw oraz inni urzednicy powinni rozpatrzec zalecenia administratora podatkowego i bezzwlocznie (nie pozniej niz nastepnego dnia od otrzymania zalecenia) powiadomic administratora podatkowego o podjetych krokach;

15) nalozyc areszt na majątek oraz konta w bankach podatnika, osoby przelewajace podatek, jezeli podatki nie zostaly zaplacone (przelane) w trybie określonym w ustawie podatkowej;

16) w trybie określonym przez rząd Republiki Litewskiej przechowywac, nosic i uzywac służbowej broni palnej".

Artykuł 5. Uzupelnienie artykułu 25

W drugim zdaniu artykułu 25 po słowie "ustawach" wpisac słowo "podatkowych", uzupelnic artykul częścią drugą i ten artykul dac w nastepujacym brzmieniu:

"Artykuł 25. Ulgi podatkowe

1. Ulge czy ulgi podatkowe określa tylko odpowiednia ustawa podatkowa, regulujaca tryb obliczania tego podatku. Tymczasowe ulgi podatkowe mogą być określone rowniez w specjalnych, przyjetych przez Sejm Republiki Litewskiej ustawach podatkowych.

2. Za specjalną ustawę podatkową uważa się ustawę, która określa wyjątek trybu opodatkowania, nie przewidziany w ustawach podatkowych, wyszczegolnionych w części pierwszej artykułu 5 niniejszej ustawy".

Artykuł 6. Uzupelnienie artykułu 50 części 6

Uzupelnic artykul 50 częścią 6 i część tę dac w nastepujacym brzmieniu:

"6. Wobec osob, które dopuscily się wyroczenia przeciwko ustawom podatkowym, stosowane są sankcje ekonomiczne (grzywny i kary) zgodnie z normatywnymi aktami, obowiazujacymi w czasie popelnienia wyroczenia".

Artykuł 7. Nowelizacja części 1 artykułu 52

W drugim zdaniu części 1 artykułu 52 zamiast słow "Rząd Republiki Litewskiej" wpisac słowa "minister finansow" i część tę dac w nastepujacym brzmieniu:

"1. Nalozone przez administratora podatkowego kary za wyroczenia przeciwko ustawie podatkowej placi sie nie pozniej niz w ciągu 20 dni od tego dnia, gdy osobie doręczone postanowienie w sprawie wymierzenia kary. Miejscowy administrator podatkowy ma prawo przedluzyc ten termin w ustalonym trybie, ale nie dluzej niz na 6 miesiecy, centralny administrator podatkowy — nie dluzej niz na 1 rok, minister finansow — do dwóch lat".

Artykuł 8. Nowelizacja części 3 artykułu 55

Znowelizowac część 3 artykułu 55 i dac ją w nastepujacym brzmieniu:

3. Zlozenie skargi wstrzymuje wykonanie postanowienia administratora podatkowego w sprawie wyegzekwowania podatkow, grzywn i kar, ale nie jest przeszkoda w wyznaczeniu czy w podstawie do anulowania jakiegokolwiek srodka zapewnienia wyegzekwowania podatkow i innych wplat do budżetu, określonego w punktach 6, 11, 15 części 1 artykułu 17 niniejszej ustawy".

Artykuł 9. Nowelizacja części 4 artykułu 56

Znowelizowac część 4 artykułu 56 i dac ją w nastepujacym brzmieniu:

"4. Zlozenie skargi centralnemu administratorowi podatkowemu wstrzymuje wykonanie postanowienia miejscowego administratora podatkowego w sprawie wyegzekwowania podatkow, grzywn i kar, ale nie jest przeszkoda w wyznaczeniu czy w podstawie do anulowania jakiegokolwiek srodka zapewnienia wyegzekwowania podatkow i innych wplat do budżetu, określonego w punktach 6, 11, 15 części 1 artykułu 17 niniejszej ustawy".

Oglašzam tę ustawę, przyjetą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1459)

Prezydent republiki Algirdas BRAZAUSKAS
(Zam. 1458)

Ustawa Republiki Litewskiej

nr I-1437 z 4 lipca 1996 r.

O ratyfikowaniu układu Republiki Estońskiej, Republiki Łotewskiej i Republiki Litewskiej o wolnym handlu artykułami rolnymi

Artykuł 1. Ratyfikowanie układu

Sejm Republiki Litewskiej zgodnie z punktem 16 artykułu 67 i artykułem 138 Konstytucji Republiki Litewskiej oraz uwzględniając dekret prezydenta republiki nr 981 z 1 lipca 1996 r. ratyfikuje układ Republiki Estońskiej, Republiki Łotewskiej i Republiki Litewskiej o wolnym handlu artykułami rolnymi, podpisany 16 czerwca 1996 roku w Wilnie.

Oglašzam tę ustawę, przyjetą przez Sejm Republiki Litewskiej.

**WTOREK,
29 PAŹDZIERNIKA**

LTV
7.00 – Dzień dobry. 9.00 – 01, 02, 03. 18.00 – Wiadomości. 18.10 – Rozmowy wileńskie. 18.40 – Wiadomości (ros.). 18.55 – Dla dzieci. 19.20 – Nasz dom. 19.30 – Koncert. 19.50 – Młodka wczoraj i dziś. 20.30 – Panorama. 21.05 – Sport. Loteria "Perlas". 21.15 – S."Dobrość teatru". 21.55 – Znaki. 22.25 – Wkwami Konrada. 23.15 – Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 – Poranne koło. 9.00 – Teleshop. 9.05 – S."Bez domu jest źle". 15.55 – Komedya anim. 16.20 – Wiadomości z Hollywoodu. 16.50 – Ranka. 17.20 – Audrius Girzadas przedstawia. 18.10 – Film anim. dla dzieci. 18.35 – S."Bez domu jest źle". 19.25 – Teleshop. 19.30 – Europejska mozaika. 20.00 – Wiadomości. 20.20 – Show Benny Hilla. 20.45 – Telekasy. 20.50 – Opasły. 21.55 – Litewska telewizja poranna. 22.30 – Poobstwach granicy. 23.00 – Wiadomości. 23.15 – Komedya anim.

BALTYCKA TV

8.30 – 17.50 – Program BBC. 18.00 – S."Tak świat się kręci". 19.00 – S."Gorące głowy". 20.00 – S."Wszystko od początku". 20.30 – S."Manuela". 21.00 – Znajomość. 21.30 – Film fab. "Przesłupstwa prywatne". 23.05 – S."Prawo Berca". 24.00 – 8.30 – Program CNN.

TELE 3

8.00 – Dziennik CNN. 8.30 – Z pierwszych rąk. 8.40 – S."Santa Barbara". 9.20 – S."Droga do nieba". 17.35 –

Spójrzmy uważnie. 18.00 – S."Mój mały pan". 18.25 – S."Marzycielie z Kalifornii". 18.50 – Z pierwszych rąk. 18.55 – Film dok. 19.00 – Wiadomości. 19.30 – S."Santa Barbara". 20.30 – Kompu-terowe cudo. 20.55 – Sport. 21.05 – Film fab. 22.00 – Wiadomości. 22.10 – Europejski kalesjon. 22.35 – Gorący trójzątek. 23.00 – Z pierwszych rąk. 23.10 – S."Ulca San Francisco".

WILEŃSKA TV

8.00 – Wiadomości z Wilna. 8.10 – Program. 8.25 – Paluszki liczą. 8.55 – Film anim. dla dzieci. 9.15 – S."Sprawy sercowe". 10.10 – Sezon jesienny. Nowe towary. 10.20 – Teleshop. 11.00 – Film fab. 12.55 – Teleshop. 13.10 – 90x 60x 90. 13.25 – Dla dzieci. 13.50 – Z Moskwy. 14.00 – Film fab. "Nokturno na perkusję i motocykl". 18.00 – Dyzurna apteka. III. 19.05 – Wiadomości. 19.20 – W mierzsteczku. 19.15 – Specjalność: dentysta. 20.10 – Wiadomości z Moskwy. 20.25 – S."Nocny upał". 21.20 – Wybory pe. 21.45 – Specjalny oddział. 22.45 – Z Moskwy. 23.00 – Jesienny sezon. 23.05 – Wiadomości. Dziś w mierzsteczku. 23.15 – Kanał muzyczny.

I KANAŁ ROSJI

11.00 – Wiadomości. 11.10 – Mir. 11.55 – Rosyjski transzyt. 12.55 – Film anim. dla dzieci. 13.15 – Brainring. 14.00 – Wiadomości. 14.20 – Film anim. 14.45 – Wesole zabki. 14.55 – Multitrolia. 15.10 – Cudowny świat, czyli Cinema. 15.40 – S."Helene i chłopcy". 16.05 – To lat 16 i więcej. 16.30 – Dookoła świata. 17.00 – Wiadomości. 17.20 – S."No-

wa ofiara". 18.10 – Godzina szczytu. 18.35 – Zgadnij melodię. 19.00 – Temat. 19.45 – Dobranoc, dzieci. 20.00 – Czas. 20.40 – Film fab. "Chłodne lato 53 roku". 22.35 – Europejska liga хоккеja na lodzie. 0.05 – S."Piątek 13".

ROSYSKA TV

6.00 – Ekspres poranny. 6.25 – W drodze do pracy. 6.35 – S."Macki Maty". 7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 – Wiadomości. 7.20 – Ekspres poranny. 7.50 – Ekspo-informator. 8.00 – Sztajer retro. 8.25 – Droga redakcji. 8.55 – S."Santa Barbara". 9.50, 23.25 – Towary początku. 16.20 – Notes. 16.35 – Dla nastolatków. 17.00 – Zdrowie. 17.15 – Trzy wieki – trzy historie. 17.45 – Anatomia wydarzeń. 18.15 – Lider prognozy. 18.40 – Bardzo ważne osoby. 19.30 – S."Santa Barbara". 20.30 – Raz na tydzień. 21.00 – Pogoda. 21.05 – Mężczyzna i kobieta. 21.45 – Ciężki dom. 22.45 – Nocne życie miast świata. 23.35 – Muzyka wszystkich pokoleń. 23.50 – Kto co umie. 0.05 – Gorąca dziesiątka.

TV POLONIA

8.00 – Program dnia. 8.05 – "Spotkania z literaturą". 8.30 – "Muzyka na wodzie". 9.00 – "Sportowy tydzień". 9.30 – Wiadomości. 9.40 – "Czas" – katolicki magazyn informacyjny. 10.00 – "Ciuchcia". 10.30 – Film z Niepokalanowa. 11.00 – "Złoto Alaski" – serial telewizyjny. 12.00 – "Skarbiec". 12.30 – Program muzyczny. 13.00 – Wiadomości. 13.15 – "Orzeł" – dramat wojenny prod. polskiej. 14.55 – "Własna cząstka świata". 15.15 – Informacje Studia Kontakt. 15.30 – Przegląd

Kronik Filmowych. 16.00 – Wiadomości. 16.10 – Omówienie programu dnia. 16.20 – Z archiwum folkloru. 16.50 – "Dziennik Telewizyjny" – satyryczny program Jacka Fedorowicza. 17.00 – Historia i współczesność. 17.30 – "Moc żyjąca w kamieniu" – program krajoznawczy. 18.00 – Teleexpress. 18.15 – "Przygody psa Cywila" – serial dla młodych widzów. 18.45 – "Krzyżówka szczęścia" – teleturniej. 19.15 – "Bank nie z tej ziemi" – serial TVP (1993). 20.15 – "Polska piosenka". 20.45 – Dobranocka. 21.00 – Wiadomości. 21.30 – "Mati, żony i kochanki" – serial TVP. 22.20 – Program na środę. 22.25 – "Kobiet, koty, dzieci". 22.55 – "Mdm, czyli Mann do Matery, Materna do Mann'a". 23.30 – Panorama. 24.00 – "Nareszcie w domu". 0.30 – Uczmy się polskiego. 1.05 – "Przeźrość" – film dok. 1.35 – Szkoła Tańca Ludowego. 1.50 – Wiadomości. 2.00 – "Bank nie z tej ziemi" – serial TVP. 3.00 – "Polska piosenka". 3.30 – "Moc żyjąca w kamieniu" – program krajoznawczy. 4.00 – Panorama. 4.30 – "Mati, żony i kochanki" – serial prod. polskiej. 5.20 – "Kobiet, koty, dzieci". 5.50 – "Mdm, czyli Mann do Matery, Materna do Mann'a". 6.25 – "Krzyżówka szczęścia" – teleturniej. 6.55 – "Nareszcie w domu". 7.15 – Uczmy się polskiego.

TVP-1

7.00 – Kawa czy herbata? 9.00 – "Moda na sukces" – serial prod. USA. 9.20 – Muzyczna Jedynka. 9.30 – Wiadomości. 9.40 – Mój program na antenie. 10.05 – Gimnastyka. 10.10 – Mama i

ja. 10.25 – Dmowe przedszkole. 10.50 – Porozmawiamy o dzieciach. 11.00 – "Nie ma jak w domu" – serial prod. australijskiej. 12.00 – Od niemowlaka do przedszkolaka. 12.20 – Zanim powiesz – rozwój. 12.30 – Alfabet rzek polskich. 13.00 – Wiadomości. 13.10 – Agrobiznes. 13.20 – Magazyn Notowań. 13.40 – W rajskim ogrodzie. 14.05 – Pomidor – teleturniej. 14.25 – "Galaktyczne podróżki" – film dok. 14.55 – Oczyszczenie – nieoczywiste. 15.20 – Telekomputer. 15.35 – Historia obyczajów. 15.55 – Program dnia. 16.00 – Wiadomości. 16.10 – Alfa. 16.30 – "Przygody Bystrzego Billa" – serial prod. australijskiej. 17.00 – Dla dzieci. 17.25 – Język angielski dla dzieci. 17.30 – Przed Ligą Mistrzów. 18.00 – Telexpress. 18.25 – "Nie z tego świata" – serial prod. USA. 19.00 – Listy o gospodarce. 19.30 – Klinika zdrowego człowieka. 20.00 – Wieczorynka. 20.30 – Wiadomości. 21.10 – "Fatalna miłość" – dramat prod. USA. 22.45 – W centrum uwagi. 23.15 – Sejmograf. 23.25 – "Między życiem a śmiercią" – film dok. prod. angielskiej. 0.20 – Wiadomości. 0.30 – Życie na pointach. 0.50 – Książki najlepsze. 1.00 – "Szpiezy" – serial dok. prod. USA. 1.25 – "Kobieta honoru" – serial prod. włosko-amerykańskiej.

POLSAT

7.00 – "Kojak" – serial kryminalny USA. 8.00 – Poranek z PolSatem. 8.55 – Informacje. 9.00 – Polityczne graffiti. 9.15 – Klub Fitness Woman. 9.30 – "Czarodziejka z księżycą" – serial anim. 10.00 – "MacGyver" – serial

sensac. USA. 11.00 – "Zar miodoci" – kanadyjski serial obycz. 12.00 – "Airwolf" – serial sensac. USA. 13.00 – "W drodze" – magazyn redakcji programów religijnych. 13.30 – Magazyn sportowy. 15.00 – Czwarty wymiar. 15.30 – 4x4 – magazyn motoryzacyjny. 16.00 – Halo Galmy. 16.20 – Yes! Yes! – serial muzyczny dla dzieci. 16.30 – "Ufozary" – serial anim. 17.00 – Informacja. 17.15 – Wrzółciwość. 17.45 – Telepuze. 18.10 – Kalambury – program rozrywkowy. 18.40 – "Skrzydła" – serial komedya USA. 19.10 – "Świat według Bundy'ch" – serial komed. USA. 19.40 – Moim zdaniem. 19.45 – Informacja. 20.00 – "Drużyna A" – serial sensac. USA. 20.50 – Losowanie LOTTO. 21.00 – "Ptaki ciernistych krzewów" – australijski serial obycz. 22.00 – "Ostry dżur" – serial obycz. USA. 23.00 – Informacja i biznes informac. 23.25 – Polityczne graffiti. 23.35 – "Ulce San Francisco" – serial sensac. USA. 0.30 – Sztuka sprawiedliwości. 0.55 – Motowiadomości. 1.30 – "Zar miodoci" – kanad. serial obycz.

POLONIA 1

9.00 – Teleshop. 9.30 – Filmy anim. 10.30 – "Stellina" – włoski serial obycz. 12.00 – "Namiętności" – serial obycz. 12.45 – "Życie jest piękne" – film fab. USA. 14.30 – Satellite – program muzyczny. 16.25 – Teleshop. 17.00 – Filmy anim. 18.45 – "Stellina" – serial obycz. 20.15 – "Namiętności" – serial obycz. 21.00 – "Cena ambicji" – włoski serial obycz. 22.50 – Pełnym gazem. 23.20 – Sports World. 23.55 – Satellite – program muzyczny. 1.35 – Bliziej filmu.

**ŚRODA,
30 PAŹDZIERNIKA**

LTV
7.00 – Dzień dobry. 9.00 – Katekalog. 13.55 – Piłka nożna. 18.00 – Wiadomości. 18.10 – Jęz. franc. 18.40 – Wiadomości (ros.). 18.55 – Dla dzieci. 19.15 – Ginnazjaliski. 19.50 – Styl. 20.30 – Panorama. 21.05 – Sport. Loteria "Perlas". 21.20 – Program psych. 22.20 – Film fab. "Sukces". 23.15 – Dziennik wieczorny. 23.30 – Cđ. filmu fab.

LNK

7.30 – Poranne koło. 9.00 – Teleshop. 9.05 – S."Bez domu jest źle". 15.55 – Komedya anim. 16.20 – Wiadomości z Hollywoodu. 16.50 – Humor. 17.20 – Jeszcze nie wczoraj. 18.10 – Program dla dzieci. 18.35 – S."Bez domu jest źle". 19.25 – Teleshop. 19.30 – 2x8. 20.00 – Wiadomości. 20.20 – Ranka. 20.50 – Telekasy. 21.00 – A.Girzadas przedstawia. Operacje plastyczne – wszystko dla urody. 22.00 – S."Wydział zabójstw". 23.00 – Wiadomości. 23.15 – Komedya anim.

BALTYCKA TV

8.30 – 17.50 – Program BBC. 18.00 – S."Tak świat się kręci". 19.00 – Detyktw. 19.55 – Humor. 20.30 – S."Manuela". 21.00 – NBA: spotkanie z bliska. 21.25 – Piłka nożna. 0.20 – 8.30 – Program CNN.

TELE 3

8.00 – Dziennik CNN. 8.30 – Z pierwszych rąk. 8.40 – S."Santa Barbara". 17.35 – Muzyka. 18.00 – Film anim. 18.25 – S."Marzycielie z Kalifornii". 18.50 – Z pierwszych rąk. 18.55 – Uroczy i odwazni. 19.20 – Wido-

mości. 19.30 – S."Santa Barbara". 20.30 – Program muzyczny. 20.55 – Sport. 21.05 – S."Góral IV". 22.00 – Wiadomości. 22.10 – Budownictwo. 22.35 – Moda i wzornictwo. 23.00 – Z pierwszych rąk. 23.10 – S."Lazarz".

WILEŃSKA TV

8.00 – Wiadomości z Wilna. 8.10 – Moje życie. 8.25 – Pieniądze. 9.20 – S."Nocny upał". 10.10 – Jesienny sezon. Nowe towary. 10.20 – Teleshop. 11.00 – Film fab. "Duże drzewa". 12.40 – Teleshop. 13.10 – 90x60x90. 13.25 – Dla dzieci. 13.50 – Z Moskwy. 14.00 – Film fab. "Porucznik Kizę". 18.00 – Dyzurna apteka. III. 19.05 – Wiadomości. Dziś w mierzsteczku. 19.15 – Ja sama: robiam cudzą rodzinę. 20.15 – Z Moskwy. 20.30 – S."Nocny upał". 21.20 – Wybory pe. 21.45 – S."Specjalny wydział". 22.45 – Z Moskwy. 21.00 – Jesienny sezon. Nowe towary. 23.05 – Wiadomości. Dziś w mierzsteczku. 23.15 – Kanał muzyczny.

I KANAŁ ROSJI

11.00 – Wiadomości. 11.10 – Mir. 11.55 – S."Rosyjski transzyt". 12.50 – Filmy anim. 13.15 – Brainring. 14.00 – Wiadomości. 14.20 – Film anim. 14.45 – Kaktus i Cow. 14.55 – Do mi soi. 15.15 – Ze dzungli. 15.40 – S."Helene i chłopcy". 16.05 – Teta a teta. 16.30 – Dookoła świata. 17.00 – Wiadomości. 17.20 – S."Nowa ofiara". 18.10 – Godzina szczytu. 18.35 – Zgadnij melodię. 19.05 – Zby pamiętać. 19.45 – Dobranoc, dzieci. 20.00 – Czas. 20.40 – Rozmaitości. 21.15 – Piłka nożna. 23.20 – Wiadomości. 23.30 – Piłka nożna.

ROSYSKA TV

8.20 – Film anim. 8.30 – Pięlugrzym. 9.00 – Ustami dziecka. 9.30 – Przysięga. 10.00 – Wiadomości. 10.15 – Rosyjskie lato. 10.55 – Nagroda grupy "Sawa". 11.00 – Człowiek na Ziemi. 11.25 – Księgarenka. 11.55 – Teatr TV. 12.25 – Nic przestągo. 13.00, 23.00 – Wiadomości. 13.20 – Film fab. "Oddział D". 14.40 – Nic, z wyjątkiem. 14.55 – W świecie zwierząt. 15.25 – Rosyjska karaokę. 15.55 – Reporter. 16.10 – Piłka nożna bez granic. 16.40 – Program N.Darjalowej. 17.00 – Cudowny świat W.Disneya. 18.00 – Film fab. "Królwa Margot". 19.00 – Zwierciadło. 19.55 – Film fab. "Królwa Margot". 20.55 – Reportaż o niczym. 21.05 – Prognoza pogody. 21.10 – K-2 przedstawia. 22.05 – U Ksiązy. 23.15 – Najlepszy mecz NBA.

TV POLONIA

8.00 – Program dnia. 8.05 – Z archiwum folkloru. 8.30 – "Henryk Wieniawski – życie i twórczość" – film dok. 9.30 – Wiadomości. 9.40 – Magazyn kulturalny. 10.00 – "Przygody psa Cywila" – serial dla młodych widzów. 10.30 – Historia i współczesność. 11.00 – "Bank nie z tej ziemi" – serial TVP. 12.00 – "Przeźrość" – film dok. 12.30 – "Polska piosenka". 13.00 – Wiadomości. 13.15 – "Mati, żony i kochanki" – serial prod. polskiej. 14.10 – "Kobiet, koty, dzieci". 14.40 – "Auto-Moto-Klub". 15.00 – Przegląd publicystyczny. 16.00 – Omówienie programu. 16.10 – Wiadomości. 16.20 – "Wielka historia małych miast". 16.45 – "Za

granicą wieku". 17.00 – "U siebie". 17.30 – "Auto-Moto-Klub". 18.00 – Teleexpress. 18.15 – "Szkoła na wesoło" – program dla dzieci. 18.45 – "Krzyżówka szczęścia" – teleturniej. 19.15 – Sportka. 21.00 – Wiadomości. 21.30 – "Wesela nie będzie" – film obyczajowy prod. polskiej. 22.55 – Program na czwartek. 23.00 – "Okna" – recital Jolanty Kazmierczak. 23.30 – Panorama. 24.00 – "Kazimierz Braun – na pograniczu kultury". 0.35 – "Artes" – magazyn artystyczny. 0.55 – Uczmy się polskiego. 1.30 – "Moc żyjąca w kamieniu" – program krajoznawczy. 1.50 – Wiadomości. 2.00 – Sport z satelity. 3.30 – "Auto-Moto-Klub". 4.00 – Panorama. 4.30 – "Wesela nie będzie" – film obycz. prod. polskiej. 6.00 – "Okna" – recital Jolanty Kazmierczak. 6.30 – "Krzyżówka szczęścia" – teleturniej. 7.00 – "Kazimierz Braun – na pograniczu kultury". 7.30 – "Artes" – magazyn artystyczny.

TVP-1

7.00 – Kawa czy herbata? 9.00 – "Moda na sukces" – serial prod. USA. 9.20 – Muzyczna Jedynka non stop. 9.30 – Wiadomości. 9.40 – V Ogólnopolski Festiwal Piosenek Dziecięcej w Chodzieży. 10.05 – Gimnastyka – Ping pong (1). 10.10 – Mama i ja – program dla mamy i trzylatka. 10.25 – Dmowe przedszkole. 10.50 – Porozmawiamy o dzieciach. 11.00 – "Pod wiat" – serial prod. "Drużyna A". 11.50 – Telekurs. 12.00 – Zrób to tak, jak my. 12.15 – Poradnik balaganiarza. 12.25 – Książki, które wstrząsnęły

światem. 12.45 – "Arcydzieła" – serial dok. prod. angielskiej. 13.00 – Wiadomości. 13.10 – Agrobiznes. 13.20 – Magazyn Notowań. 13.40 – W piener! 14.05 – Start – teleturniej sportowy. 14.25 – Gdzie są nasze pieniądze? 14.50 – Mistrzowie (3). 15.20 – Miastrowicz. 15.25 – Łowy tajemnic. 15.40 – Dzieje jednego wynalazcy. 15.50 – Program dnia. 16.00 – Wiadomości. 16.10 – Ekonomiczne opaly rodzinny Kowalskich. 16.30 – "Niustraszcz" – serial prod. kanadyjskiej. 17.00 – Dla dzieci. 17.25 – Język angielski dla młodych widzów – Raj. 18.10 – "Teleexpress. 18.25 – "Inny świat" – serial prod. USA. 19.00 – Miliard w rozmiarze teleturniej. 19.30 – Sensacje XX wieku. 20.00 – Wieczorynka. 20.30 – Wiadomości. 21.10 – "Hazardzysta – gra o najwyższą stawkę" – film fab. prod. USA (1994). 22.45 – W centrum uwagi. 23.15 – Muzyczna Jedynka. 23.30 – Studio sport. 0.05 – Wiadomości. 0.15 – Studio sport. 1.15 – Publicystyka kulturalna. 1.50 – "Złodzieje w nocy" – film fab. prod. niemiecko-izraelskiej (1989 r.).

POLSAT

7.00 – "Ptaki ciernistych krzewów" (8) – australijski serial obycz. 8.00 – Poranek z PolSatem. 8.55 – Informacja. 9.00 – Polityczne graffiti. 9.15 – Klub Fitness Woman. 9.30 – "Ufozary" (17) – serial anim. 10.00 – "Drużyna A" (43) – serial sensac. USA. 11.00 – "Zar miodoci" (43) – kanad. serial obycz. 12.00 – "Airwolf" (43) – serial sensac. USA. 13.00 – Disco relax. 14.00

– Oskar – magazyn filmowy. 14.30 – Sztuka sprawiedliwości – magazyn prawniczy. 15.00 – Kuba zaprasza. 15.30 – Twój lekarz – magazyn medyczny. 16.00 – Halo Galmy. 16.20 – Yes! Yes! – program muzyczny dla dzieci. 16.30 – "Czarodziejka z księżycą" (100) – serial anim. 17.00 – Informacja. 17.15 – Link Jurajka – magazyn mody. 17.45 – Gwiazdy i rozgwyzdzy. 18.10 – Kalambury – program rozrywkowy. 18.40 – "Skrzydła" (14) – serial komed. USA. 19.10 – "Świat według Bundy'ch" (43) – serial komed. USA. 19.40 – Moim zdaniem – komentarz polityczny. 19.45 – Informacja. 20.00 – "MacGyver" (65) – serial sensac. USA. 20.50 – Losowanie LOTTO. 21.00 – "Napijmy się razem herbata" – melodramat USA, (1990). 23.00 – Informacja i biznes informac. 23.25 – Polityczne graffiti. 23.35 – "Ulce San Francisco" – serial sensac. USA. 0.30 – Na każdy temat – talk show. 1.30 – "Zar miodoci" – kanadyjski serial obycz.

POLONIA 1

9.00 – Teleshop. 9.30 – Filmy anim. 10.30 – "Stellina" – włoski serial obycz. 12.00 – "Namiętności" – serial obycz. 12.45 – "Cena ambicji" – włoski serial obycz. 14.30 – Satellite – program muzyczny. 16.25 – Teleshop. 17.00 – Filmy animowane. 18.45 – "Stellina" – włoski serial obycz. 20.15 – "Namiętności" – serial obycz. 21.00 – "Syn uwiedziony" – włoski film kostiumowy. 22.50 – W domu. 23.20 – Fashion show. 23.50 – Satellite. 1.35 – Pełnym gazem.

KALENDARIUM

* Wtorek (29.X) jest 303 dniem 1996 r. Do końca roku pozostało 63 dni.
 * Znak Zodiaku — Skorpion.
 * Imieniny: Euzebii, Jacka, Narczyza, Wioletty.
 * Wschód Słońca — 7.16, zachód — 16.49. Długość dnia 9 godz. 33 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 29 października nieduże zachmurzenie, lokalne opady. Wiatr południowy, południowo-zachodni, porywisty. Temperatura 7-12 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni możliwe są przelotne opady. Temperatura w nocy od -1 do +4 stopni, w dzień 6-11 stopni ciepła.

EKRANY

SKALVIJA — 1 sala — 29-31.X — "Dzień Niepodległości" (USA) o 11, 13.30. "Milczenie jest złotem" — 29.X o 16. "Noce białe" — 30.X o 20. 31.X — "Czas muszkieterów" o 16. "Belgija" o 20. "Czas morderców", "Luzak" 29.X o 20; 30.X o 16; 31.X — 18.10; 29.30.X — "Paranyk romana" o 18.10. 1-3.XI — "Od zmruku do świtu" (USA) o 12, 14, 16, 18.10, 20.10. 11 sala — 29.X-31.X — "Przygody wiewiórki Miki" (Węgry, anim.) o 11.45, 14.50. "Wściekłe psy" (USA) o 13, 16.10, 18, 20.
 LIETUVA — "Praklecia polana" (Francja): 29, 30.X o 12, 14, 16, 29.X — "Mała Liza" o 18. "Drownienia krzyża" o 20.
 VILNIUS — "Od zmruku do świtu" (USA): 29-30.X o 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30; 31.X — o 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 1-3.XI — "Prawda o kotach i psach" (USA) o 11.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30; 31.X — "Andrzej Rublow" — o 19.30.
 HELIOS — 1 sala — "Ślad czerwonej pomadki" (USA): 29, 30.X o 12.15, 13.50, 15.25, 19.30; 31.X — o 12.15, 13.50, 15.25; 1-2.XI — o 11.50, 13.25, 15, 16.35, 18.10. 11 sala — 29-31.X — "Oniew" (USA) o 12.40, 14, 15.40, 17.30, 19.20. 1-3.XI — "Dzień niepodległości" (USA) o 10.50, 13.30, 16.10, 18.50.
 PERGALĖ — 29-31.X — "9 1/2 tygodnia" (USA) o 13, 15, 17, 19. "Fantomas" (Francja-Wochoy) — 1, 2.XI o 13, 15, 17, 19; 3.XI o 15, 17, 19.
 VIDEO-SALA "Ozo" — 29.X — "To Ameryka" (dok.) o 18; 30.X — "Do ostatniego tchu" o 17.30; 31.X — "Szalony Pierrot" o 17.30; 30.X — "Chińska ruletka" o 19.30; 31.X — "Lola" o 19.30; 1.XI "Czas" o 17.30; "Satyrkon" o 18.30, 2.XI — "Bel strażak" o 16; "Walmont" o 18; 3.XI — "Dziennik pokojówki" o 16; "Wirdiana" o 18.
 DRAUGYSTĖ — 2, 3.XI — "No, nie czekaj" o 16. "Stworzenie bałki" (Rosja) o 18.30.

LISTA PRZEBOJÓW
 "Zwariowana Dziewiętnastka"
 Notowanie 128 z dnia 26.10.1996 r.

- 1 (1) SUGGS "No More Alcohol"
- 2 (2) SOUBEZER "Blue Jeans"
- 3 (13) ROBIN COOK "I Won't let the sun go down on me"
- 4 (4) WORLD APART "Je Te D'oune"
- 5 (5) BRYAN ADAMS "Let's Make a Night to Remember"
- 6 (9) BELINDA CARLISLE "Always Breaking My Heart"
- 7 (11) SPICE GIRLS "Say You'll be there"
- 8 (N) CARDIGANS "Lowdown"
- 9 (3) CARRAPICHO "Tic, Tic Tac"
- 10 (N) B.B.E. "Seven Days and One Week"
- 11 (17) ROBERT MILES "One and One"
- 12 (18) AZUCAR MORENO "Solo Se Viva Una Vez"
- 13 (16) Mr. PRESIDENT "Show Me The Way"
- 14 (15) BEACH BOYS "Long Tall Texan"
- 15 (N) DJ BOBO "Pray"
- 16 (N) HEALTH HUNTER & THE PLEASURE COMPANY "Revolution in Paradise"
- 17 (19) STRIKE "Inspiration"
- 18 (8) NO MERCY "Where da Yung go"
- 19 (6) ROBIE WILLIAMS "Freedom"

Nowości:
 1. Scovier "Tm Raving"
 2. Alisha's Attic "I Am, I Feel"
 3. Warren G feat. Adina Howard "What's Love Got To Do With It"
 4. Eric Clapton "Change World"
 5. Captain Jack "Little Boy"

Głosowanie listowne:
 Lista Przebojów
 "Zwariowana 19-ka"
 Radio "Znad Wilii"
 al.Laisves 60
 2056 Wilno
 lub telefonicznie
 w sobotę 14.00 - 15.00
 tel.: 42 94 60

SZANOWNI RODZICE!

Chcicie mieć silne, zdrowe dzieci — przyprawdźcie je do sportowego klubu-pankratonu "PALESTRA".
 ADRES: Vilnius, Savanorių 28, Pałac Sportu Łącznościowców, tel. 23-14-69, fax 22-00-39, jak też ul. Kaminkelio 10, szkoła średnia nr 58, tel. 69-55-22. (Zam. 1320)

Lietuvos avialinijos

Lithuanian Airlines
 tel: (370 2) 752585
 fax: (370 2) 724852

Firma "Gedra".
 Piłnie dostarczamy do domu gorące, zimne dania, napoje orzeźwiające, owoce i słodycze.
 Stosujemy niskie. Organizujemy przyjęcia.
 Tel. 76-27-16.
 Przez całą dobę.

Przedsiębiorstwo "Antarktis" naprawia łodówki w Wilnie, jego okolicach i na działkach.
 Gwarancja — 1 rok.
 Vilnius, tel. 75-24-79, 46-71-78, 8-299-90213. (Zam. 258)

Sprzedajemy po najniższych cenach — świeży cement okmianki i papę dachową RKP-350, RPP-300.
 Vilnius, 42-46-31, 41-96-94. (Zam. 1258)

Sprzedaję się dom w rejonie wileńskim, niemieckim i radzie gminnej, we wsi Petkeliškės. Tel. 571-906. (Zam. 1433)

Kobieta w wieku 30 lat poszukuje pracy (intymnej nie proponować). Vilnius, tel. 73-82-76. (Zam. 1442)

Zatrudni sprzedawczynię do kiosku. Vilnius, tel. 76-26-12. (Zam. 1453)

Sprzedam 1-pokojowe mieszkanie w bursie (15 m²) z telefonem na ul. Pilešos. Tel. 61-39-59. (Zam. 1443)

Sprzedam 1-pokojowe mieszkanie z telefonem w bursie na Żirmonai, na trzecim piętrze, w dobrym stanie. Tel. 61-40-14. (Zam. 1444)

Kupujemy bierlowia świerkowie i deski mahlionowa. Rozliczamy się od razu.
 Tel. 67-03-29; fax 67-18-54.
 Tel. komórkowy 8-299-31527. (Zam. 1457)

Sprzedam "Moskwić-12 412" (1990 r.). Tel. 41-25-63. (Zam. 795-D)

Sprzedam VAZ 2101 (1975 r.) w bardzo dobrym stanie. Tel. 44-30-17. (Zam. 807-D)

Rodzina zaprosi dziecko na wypoczynek. Polska, 70-952, Szczecin-2, skr. 1212-0/2 8, T.J. Olga. (Zam. 809-D)

Udzielam korepetycji z języka niemieckiego w Wilnie. Tel. (8-250)47-344. (Zam. 809-D)

Dwupokojowe mieszkanie do wynajęcia. Tel. 77-38-52. (Zam. 810-D)

Niedrogo naprawiam maszyny do szycia. Tel. 41-38-06. (Zam. 811-D)

Szykuję do egzaminów z jęz. niemieckiego. Tel. 46-23-42. (Zam. 812-D)

Sprzedam kafle i elementy do pieca. Tel. 52-52-66. (Zam. 813-D)

Komputerowe przepisywanie tekstów, wydruk. Tel. 47-82-17. (Zam. 814-D)

Sprzedam GAZ-24, 1975 r., czarny w dobrym stanie. Tel. 75-10-94. (Zam. 815-D)

Sobotnie studium "Dana" przyjmuje dzieci w wieku przedszkolnym. Tel. 61-11-68. (Zam. 816-D)

Różnorodne usługi fotograficzne. Fotografia techniczna. Tel. 70-85-46. (Zam. 817-D)

Robimy fotografie ze slajdów. Tel. 70-85-46. (Zam. 818-D)

Weselni muzykanci. Tel. 77-38-39. (Zam. 819-D)

Wydzierżawiamy kompleks usługowy w Sużanach. Tel. 63-96-12. (Zam. 820-D)

ZSA "STIMEKSA"
 TANIO SPRZEDAJE: WYSOKIEJ JAKOŚCI WEGIEL KUZBAŃSKI, MOŻEMY DOSTARCZYĆ NA MIEJSCE.
 Titnaga p. 78, Vilnius, tel. 61-25-60, 64-34-07

SA "AUTOTURAS" ZAPRASZA:
 — do Pragi na 5 dni — 320 Lt (11.03)
 — do Krakowa na 4 dni — 195 Lt (10.31, 11.04)
 — Budapeszt — Kraków na 5 dni — 360 Lt (11.04)
 Tel. (8-27) 26-74-25, 26-65-46, 26-75-69
 (8-27) 71-99-00, (8-25) 43-44-83
 (Zam. 970)

TAKSI
 w ciągu całej doby
61 31 13
61 30 06

Z naturalnego marmuru i granitu produkujemy:
 — płyty do wykończenia ścian, podłóg i kolumn
 — parapety i stopnie schodów
 — elementy wykończenia kominów
 — różne wyroby i części na zamówienie
 Z pomocą komputera projektujemy wnętrza, ich elementy, budynki. Wykonujemy różne prace wykończeniowe wnętrza z naturalnego kamienia.
 Tel. (8-238) 53383, tel./fax 51800 Trakai. (Zam. 1441)

ZSA zatrudni głównego finansistę.
 WYMAGANIA: doświadczenie pracy w księgowości, znajomość języka litewskiego i polskiego w mowie i piśmie.
 Vilnius, tel. 77-56-73. (Zam. 1440)

Wytwarzamy: pomniki, nagrobki, ogrodzenie z granitu, lastrico i ustawiamy na grobach.

Wykonujemy kolumny i wazy z granitu.
 Ściauriesz miastelski, 256 korpusas, Vilnius, tel. 72-66-58 od godz. 8 do godz. 18; 46-43-56, po godz. 18.

Tanio udzielam korepetycji z matematyki. Tel. 26-38-19 od godz. 20.00. (Zam. 821-D)

Niedrogo sprzedam nowy dwutaryfowy licznik energii elektrycznej. Tel. 26-61-43. (Zam. 822-D)

DROBNE ZA DARMO

Uwaga!
 Codziennie w "Kurierze Wileńskim" możesz zamieścić drobne prywatne ogłoszenie do 5 słów za darmo!

Kupon.....
 Adres, tel.....

Po wypełnieniu powyżej zamieszczonego kuponu z treścią ogłoszenia prosimy go wyciąć i wysłać na adres redakcji.
 2056 Vilnius, Laisvės 60, "Kurier Wileński", dział reklamy, tel. 42-69-63.

KURIER WILEŃSKI
 Wydawca ZSA "Kurier Wileński"
 Drukują SA „Spauda”

Redaktor naczelny Czesław MALEWSKI
 Nazw adres: Laisvės pr. 60
 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
 Kod 67218
 ISSN 1392-0405
 SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, 42-79-73, sekretarz redakcji — 42-79-49, zast. sekretarza — 42-79-50.
 DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-54, ekonomiczny, życia wsi — 42-79-68, stołeczny, kultury — 42-79-77, literatury i sztuki — 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży, listów i interwencji — 42-69-65, sportu — 42-78-72, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondenci — 42-90-81. Korespondenci: na rejon wileński i trocki — 57-73-81, sołecznički — 52-78-70.

Ogłoszenia i reklamy do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.
 Dyżurny redaktor Jerzy SURWIŁO